

Turistička ponuda i turizam Dubaija

Međimorec, Ariana

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Međimurje in Čakovec / Međimursko veleučilište u Čakovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:110:934302>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-23**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic of Međimurje in Čakovec Repository -
Polytechnic of Međimurje Undergraduate and
Graduate Theses Repository](#)

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ MENADŽMENT TURIZMA I
SPORTA

Ariana Međimorec, 0313025172

Turistička ponuda i turizam Dubaija

Završni rad

Čakovec, rujan 2024.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ MENADŽMENT TURIZMA I
SPORTA

Ariana Međimorec, 0313025172

Turistička ponuda i turizam Dubaija

Tourist Offer and Tourism of Dubai

Završni rad

Mentor:

mr. sc. Ivan Hegeduš, v. pred.

Čakovec, rujan 2024.

MEDIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU

PRIJAVA TEME I OBRANE ZAVRŠNOG/DIPLOMSKOG RADA

Stručni prijediplomski studij:

Računarstvo   Održivi razvoj   Menadžment turizma i sporta

Stručni diplomski studij Menadžment turizma i sporta:

Pristupnik: ARIANA MEIWMOREC _____, JMBAG: 0513025172
(ime i prezime)

Kolegij: SPECIFIČNI OBLICI TURIZMA _____
(na kojem se piše rad)

Mentor: mr.sc. Ivan Hegedu _____
(ime i prezime, zvanje)

Naslov rada: TURISTIČKA PONUDA I TURIZAM DUBAJA _____
_____

Naslov rada na engleskom jeziku: TOURIST OFFER AND TOURISM OF DUBAI _____
_____

Članovi povjerenstva: 1. NENAD BRESLAUER _____, predsjednik
(ime i prezime, zvanje)
2. TOMISLAV HUBLIN _____, član
(ime i prezime, zvanje)
3. mr.sc. Ivan Hegedu _____, mentor
(ime i prezime, zvanje)
4. TIBOR RODIGER _____, zamjenski član
(ime i prezime, zvanje)

Broj zadatka: 2023-MTB-24 _____

Kratki opis zadatka: _____

Po temu je Dubai poznata turistička destinacija? Koliko se njegov razvoj razlikuje od ostalih na istom području? Kako je razvojni potencijal ove destinacije Dubaija i koliko je ona poznata u svijetu i domovini?

Kako i na koji način se Dubai razvija? Kako je godišnji prihodi od turizma i koliko je budžet turizma Dubaija? Ima li Dubai jedinstvenost turističke ponude?

Datum: 2024. 09. 09 _____

Potpis mentora: Ivan Hegedu _____

PREDGOVOR

Zahvaljujem se Međimurskom veleučilištu u Čakovcu na pruženoj prilici za stjecanje znanja i vještina tijekom mog obrazovanja na stručnom prijediplomskom studiju Menadžment turizma i sporta. Posebnu zahvalnost dugujem svom mentoru, mr. sc. Ivanu Hegedušu, na nesebičnoj podršci, savjetima i stručnoj pomoći tijekom izrade ovog završnog rada. Vaše upute i smjernice bile su od iznimne važnosti. Hvala Vam što ste me usmjeravali kroz svaki korak i pomogli mi da postignem ovakav rezultat.

Također bih željela zahvaliti svim profesorima i asistentima na veleučilištu, koji su svojim znanjem, zalaganjem i entuzijazmom doprinijeli mom osobnom i profesionalnom razvoju. Vaše lekcije i iskustva ostat će mi vrijedna vodilja u budućoj karijeri.

Na kraju, želim izraziti najdublju zahvalnost svojim roditeljima, bez čije ljubavi, podrške i strpljenja ovaj rad ne bi bio moguć. Hvala vam što ste uvijek vjerovali u mene, pružili mi sve prilike za obrazovanje i bili oslonac tokom svih izazova. Vaša nesebična podrška bila je ključna u postizanju ovog uspjeha, i ova diploma je jednako vaša koliko i moja.

SAŽETAK

Rad pod naslovom "Turistička ponuda i turizam Dubajja" analizira različite aspekte turizma u Dubajju, uključujući geografske, povijesne i kulturne značajke grada, kao i njegovu turističku ponudu i resurse. Rad započinje s općim podacima o Dubajju, ističući njegov značaj kao najbogatijeg i najposjećenijeg emirata Ujedinjenih Arapskih Emirata. Geografski položaj Dubajja, smještenog na obali Perzijskog zaljeva, i njegova povijest brzog razvoja od pustinjske enklave do modernog svjetskog centra luksuza i trgovine detaljno su opisani. Ključni dio rada posvećen je turističkoj ponudi Dubajja, koja obuhvaća različite vrste turizma kao što su pustolovni, kulturni, sportski, poslovni i šoping turizam. Dubai se ponosi mnogim svjetski poznatim atrakcijama poput Burj Khalife, najvišeg nebodera na svijetu, luksuznog hotela Burj Al Arab, umjetnih Palmira otoka te Džamije Jumeirah. Također, opisane su i turističke aktivnosti poput Nacionalnog dana Dubajja, Svjetskog kupa u konjičkim utrkama i Dubai trgovačkog festivala, koji privlače milijune turista godišnje. Prirodni turistički resursi Dubajja, poput plaža Jumeirah i Kite, pustinje Rub Al-Khali, te Dubai Miracle Gardena i planinskog naselja Hatta, također su istaknuti kao ključni elementi koji upotpunjuju turističku ponudu. Ovi resursi pružaju mogućnosti za avanturistički turizam, rekreaciju i uživanje u prirodi, što dodatno doprinosi atraktivnosti Dubajja kao turističke destinacije. U završnom dijelu rada analiziraju se čimbenici koji utječu na odabir Dubajja kao turističke destinacije među hrvatskim građanima, uključujući sigurnost, kulturne atrakcije, dostupnost i luksuz. Istraživanje preferencija hrvatskih građana pokazalo je da većina njih doživljava Dubai kao luksuznu destinaciju i izražava interes za posjet, posebno zbog poznatih turističkih atrakcija i jedinstvenih iskustava koje ovaj grad nudi.

Ključne riječi: turizam, Dubai, turistička ponuda, turističke atrakcije, posjetitelji, prirodni resursi, hrvatski turisti

ABSTRACT

This paper titled "Tourist Supply and Tourism of Dubai" analyses various aspects of tourism in Dubai, including the geographical, historical, and cultural features of the city, as well as its tourist offerings and resources. The paper begins with general information about Dubai, highlighting its significance as the wealthiest and most visited emirate of the United Arab Emirates. The geographical location of Dubai, situated on the coast of the Persian Gulf, and its rapid development history from a desert enclave to a modern global centre of luxury and commerce are described in detail. A key section of the paper is dedicated to Dubai's tourist offerings, encompassing various types of tourism such as adventure, cultural, sports, business, and shopping tourism. Dubai boasts many world-renowned attractions such as the Burj Khalifa, the tallest skyscraper in the world, the luxurious Burj Al Arab hotel, the artificial Palm Islands, and the Jumeirah Mosque. The paper also describes tourist activities such as Dubai National Day, the Dubai World Cup horse race, and the Dubai Shopping Festival, which attract millions of tourists annually. Dubai's natural tourist resources, such as Jumeirah and Kite beaches, the Rub Al-Khali desert, Dubai Miracle Garden, and the mountain settlement of Hatta, are also highlighted as key elements that complement the tourist offering. These resources provide opportunities for adventure tourism, recreation, and enjoyment of nature, further enhancing Dubai's attractiveness as a tourist destination. In the concluding part of the paper, factors influencing the choice of Dubai as a tourist destination among Croatian citizens are analysed, including safety, cultural attractions, accessibility, and luxury. Research on the preferences of Croatian citizens shows that most of them perceive Dubai as a luxury destination and express interest in visiting, especially due to the well-known tourist attractions and unique experiences that this city offers.

Keywords: *Tourism, Dubai, Tourist Offer, Tourist Attractions, Visitors, Natural Resources, Croatian Tourists*

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. OPĆI PODACI O DUBAIJU	2
2.1. Geografski položaj, krajolik i klima	2
2.2. Povijest	4
2.3. Stanovništvo, kultura i vjera	5
3. TURISTIČKA PONUDA DUBAIJA	7
3.1. Turističke atrakcije Dubaija.....	8
3.1.1. Burj Al Arab	10
3.1.2. Burj Khalifa	12
3.1.3. Palmirski otoci	13
3.1.4. Džamija Jumeirah	14
3.1.5. Fontana Dubai	15
3.2. Turističke aktivnosti Dubaija	16
3.2.1. Nacionalni dan Dubaija	18
3.2.2. Svjetski kup Dubai	19
3.2.3. Dubai trgovački festival.....	20
4. TURISTIČKI RESURSI DUBAIJA.....	21
4.1. Prirodni turistički resursi Dubaija	21
4.1.1. Rub Al – Khali	22
4.1.2. Plaže Jumeirah i Kite.....	23
4.1.3. Dubai Miracle Garden	24
4.1.4. Hatta	25
5. ČIMBENICI KOJI UTJEČU NA ODABIR DUBAIJA KAO DESTINACIJE	27
5.1. Odabir Dubaija kao destinacije među hrvatskim građanima	27
6. ISTRAŽIVANJE O PREFERENCIJAMA HRVATSKIH GRAĐANA O TURISTIČKIM ATRAKCIJAMA DUBAIJA.....	29
6.1. Rezultati istraživanja	29
6.2. Ograničenja istraživanja	37
7. ZAKLJUČAK.....	38
LITERATURA.....	40
POPIS ILUSTRACIJA	43
PRILOZI.....	44

1. UVOD

Dubai, jedan od sedam emirata Ujedinjenih Arapskih Emirata, predstavlja fascinantnu destinaciju koja privlači milijune turista iz cijelog svijeta. Njegov dinamičan razvoj, od malog ribarskog naselja do globalnog poslovnog i turističkog središta, čini ga jednim od najznačajnijih turističkih odredišta današnjice. Smješten na obali Perzijskog zaljeva, Dubai je izgradio svoju reputaciju na temelju luksuzne ponude, modernih infrastruktura, nevjerojatnih arhitektonskih dostignuća te kulturnih i povijesnih znamenitosti. Ovaj grad, poznat po svojoj impozantnoj arhitekturi, uključujući najvišu zgradu na svijetu Burj Khalifu, umjetne otoke u obliku palme i luksuzni hotel Burj Al Arab, predstavlja simbol modernog luksuza i inovacija.

Turizam u Dubaiju ne obuhvaća samo luksuzne hotele i trgovačke centre, već nudi raznovrsne mogućnosti koje uključuju avanturistički, kulturni, sportski i poslovni turizam. Grad je također domaćin velikih manifestacija poput Dubai trgovačkog festivala i Svjetskog kupa u konjičkim utrkama, događanja koja privlače globalnu pažnju. Osim urbanih atrakcija, prirodni resursi poput pustinja i plaža pružaju jedinstvene doživljaje za avanturiste i ljubitelje prirode. Kroz cijeli rad, analizirana je turistička ponuda Dubaija, naglašavajući kako moderni razvoj grada doprinosi njegovoj atraktivnosti među različitim tipovima turista, uključujući i one iz Hrvatske.

Ovaj rad pruža detaljan uvid u turistički potencijal Dubaija, istražujući kako grad uspijeva balansirati između tradicije i modernosti, te koje faktore Hrvati smatraju ključnima pri odabiru Dubaija kao svoje turističke destinacije. U fokusu su bile i preferencije hrvatskih turista, koji Dubai prepoznaju prvenstveno kao luksuzno odredište, ali i mjesto koje nudi jedinstvena iskustva koja se rijetko mogu pronaći na drugim destinacijama. S obzirom na stalni rast broja posjetitelja, turizam ostaje ključni element ekonomskog razvoja ovog emirata.

2. OPĆI PODACI O DUBAIJU

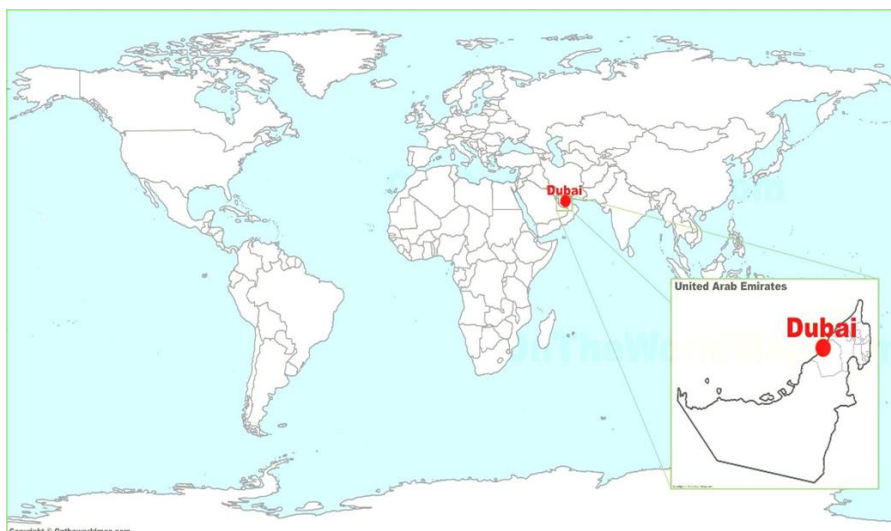
Dubai je najbogatiji te ujedno i najposjećeniji od sedam emirata koji čine federaciju Ujedinjenih Arapskih Emirata. Navedena federacija osnovana je 1971. godine nakon stečene neovisnosti od Velike Britanije. Službeni jezik je arapski jezik, dok se engleski jezik koristi kao prvi strani jezik. Nastanak samog imena 'Dubai' povezuje se s riječi (*arap. Dab*) što znači skakavac to jest vrsta skakavca kojeg se može pronaći u tom području. No, u današnjici ovaj grad nosi mnoga druga imena poput grada snova, budućnosti, zlata i luksuza. Dubai je najpoznatiji po brzom razvoju, luksuznim zgradama i modernoj infrastrukturi, što ga čini jednim od najpoznatijih i najvažnijih poslovnih te turističkih odredišta cijelog svijeta (Dubai, United Arab Emirates, britannica.com).

2.1. Geografski položaj, krajolik i klima

Dubai se nalazi na Perzijskom zaljevu, sjeveroistočno od Ujedinjenih Arapskih Emirata. Kopnena površina Ujedinjenih Arapskih Emirata, ne računajući otoke, iznosi oko 77 tisuća kilometara kvadratnih, dok sama površina Dubaija iznosi oko 4 tisuće kvadratnih kilometara, što ga čini drugim najvećim emiratom. Graniči s emiratom Sharjah na sjeveroistoku, emiratom Abu Dhabi na jugozapadu te Sultanatom Oman na jugoistoku. Zbog jedinstvenog geografskog položaja grada, zauzima strateški položaj koji mu omogućuje povezivanje sa svim državama Zaljeva, kao i istočne Afrike i južne Azije (Vukonić, 2015:26). Jedan od najimpresivnijih geografskih aspekata Dubaija je Dubai Creek, koji dijeli grad na dvije regije koje su Deira i Bur Dubai. Dubai Creek je prirodna luka koja se nalazi oko 15 kilometara od Perzijskog zaljeva, gdje je razvijena gradska trgovina. Regija Deira nalazi se sjeverno od Dubai Creeka, dok se regija Bur Dubai prodire južno, gdje se nalaze mnoga stambena i komercijalna područja (Ayad, 2021:201). Što se tiče topografskog dijela, smještenog u Arapskoj pustinji, karakteriziraju ga pješčani pustinjski uzorci koji se mogu razlikovati od šljunčanih pustinja južnih Ujedinjenih Arapskih Emirata. Takvo okruženje potaknulo je razvoj naprednih tehnika gradnje, prilagođavanje sušnoj klimi uz održivo upravljanje resursima. Dubai je razvio sposobnost transformacije teških pješčanih terena u kvalitetnu arhitekturu i prilagodbu samom okolišu. Unutrašnjost grada također karakterizira pješčana pustinja koja čini važan dio identiteta Dubaija (Dubai Geography, dubai.com). Popularna je atrakcija među turistima u smislu cjelokupnog pustinjskog i safari turizma te je podsjetnik na podrijetlo grada prije njegove modernizacije. Obalni dio Dubaija iznosi oko 70 kilometara kvadratnih koji se

sastoji od mnogo pješčanih plaža u blizini kojih su izgrađeni umjetni otoci poput Palm Jumeirah, dodavši još 56 kilometara prostoru obale. Urbani krajolik Dubaija čine tradicionalne četvrti poput Bastakiye, koje prikazuju raskošnu povijest grada te visoki neboderi poput Palm Tower koji teže modernosti no uz striktno očuvanje gradske baštine. Uz sve navedene aspekte, Dubai se naziva jedinstvenim geografskim čudom, čudom transformacije i inovacije (Dubai Geography A Citys Landscape Revealed, ibnbattutamall.com). Dubai ima izrazito vruću i pustinjsku klimu. Ljeto počinje posljednjeg tjedna travnja, a završava oko prvog tjedna listopada. Ljeta su vrela, vlažna i vjetrovita uz prosječnu dnevnu temperaturu od 40 stupnjeva Celzijevih. U tom razdoblju grad ima visoku vlažnost zraka što je veoma nepogodno za lokalno stanovništvo te iznimno nepogodno za turiste. Padalina je rijetko tijekom ljeta, no zbog učestalog vjetra česte su oluje. U noćnim satima temperature padaju na oko 26 stupnjeva Celzijevih pa je radi ugodnije temperature zastupljen noćni turizam, iako je turizam tijekom ljeta znatno manji nego zimi. Zima u Dubaiju je glavna turistička sezona zbog ugodnih i blagih temperatura koje su idealne za aktivnosti na otvorenome poput odmora na plaži, sportova na vodi te samog razgledavanja. Zima započinje oko posljednjeg tjedna listopada i traje do početka travnja. Prosječna dnevna temperatura iznosi 28 stupnjeva Celzijevih, dok je preko noći najniža temperatura 14 stupnjeva Celzijevih. Tijekom godina, oborine su znatno povećane, dosežući 250 milimetara godišnje. Kiše se obično javljaju u obliku pljuskova, kratkotrajne, ali intenzivne. Najviša temperatura zabilježena u Dubaiju je iznosila 48.2 stupnja Celzijevih, dok najniža 1 stupanj Celzijev (Climate and Average Weather Year Round in Dubai, weatherspark.com).

Slika 1. Geografski položaj Dubaija

Izvor: <https://hr.maps-dubai.com/dubai-na-karti-svijeta> (pristup: 01.08.2024.)

2.2. Povijest

Povijest Dubaija seže daleko u prošlost. U ranom devetnaestom stoljeću, Al Abu Falasa klan je utemeljio Dubai. Na samom početku, Perzijski zaljev, na kojem je Dubai danas smješten, nekad je bio poznat kao Gusarska obala. Do 1853. godine plemena koja su tamo živjela napadala su brodove radi opstanka. Zaljevski pirati pokušali su preuzeti kontrolu nad gradom, ali su njegovi ¹šeici uspjeli očuvati nezavisnost. No, odlučili su potpisati ugovor o slobodnoj provedbi sa Velikom Britanijom te zatim i trajni ugovor o pomorstvu nakon kojeg se Velika Britanija uzdigla na prvo mjesto hijerarhijske ljestvice preuzevši kontrolu nad zaljevskim emiratima. Nakon toga, 1971. godine, Velika Britanija se povukla iz Perzijskog zaljeva dok su šeici Dubaija poticali trgovinu pa je grad izrastao u važnu luku. Dubai je trgovao broncom, biserjem te imao legaliziranu trgovinu zlatom (Krane, 2009:58). Razvitak Dubaija stao je nakon što su grad zadesile dvije velike katastrofe poput epidemije koja je prisiljavala stanovnike da presele na istok te požar koji je uništio većinu domova nakon kojeg je grad trebao vremena za oporavak. Međutim, Dubai kao pravo pustinjsko kraljevstvo danas, počeo se razvijati baš zbog pijeska. Oko njega arheolozi su pronašli nalazišta izgubljenih gradova, no ipak najvažniji razlog razvitka bio je nalazište nafte. Naftno polje Fateh, udaljeno 120 kilometara od grada u moru bilo je otkriveno 1966. godine te je počelo sa izvozom tri godine kasnije to jest 1969. godine, dok su već 1970. godine na toj lokaciji izgrađena tri dvadeseto katna podmorska tanka koji se danas nazivaju Tri piramide Dubaija (Dubai History, touristino.com). Dubai se nastavio fokusirati na trgovinu i privlačiti ulaganja fokusirajući se na izvoz viška nafte za velike infrastrukturne projekte kao što su trgovački centri te međunarodne zračne luke. U 1990.-tim godinama, grad je počeo razvijati vlastiti sektor luksuznog turizma, financija i nekretnina te su zapošljavali samo kvalificirane strane radnike to jest imigrante iz stranih zemalja poput zemalja Europe i Sjeverne Amerike (Dubai, United Arab Emirates, britannica.com).

---

¹ Šeik je arapska riječ za oca obitelji, ali i za starijeg muškarca preko 50 godina života. No, to se danas ipak odnosi na poglavara velike obitelji, plemena ili neke zajednice, ali i za svaku uglednu osobu, koja ima neki vjerski ili svjetovni ugled u islamskom svijetu.

2.3. Stanovništvo, kultura i vjera

U proteklih 140 godina, broj stanovnika Dubaija povećao se za oko 265 puta. Podaci pokazuju da je 1881. godine u Dubaiju živjelo samo oko 12 tisuća stanovnika, što je ogroman porast. Prije oko 45 godina ovaj grad za život odabralo je oko 180 tisuća ljudi te je nakon toga broj stanovnika rastao više nego u bilo kojem drugom gradu. Najveći rast stanovništva zabilježen je između 2015. godine i 2018. godine. U 2015. godini u Dubaiju je živjelo oko 2 milijuna ljudi, a danas sami Ujedinjeni Arapski Emirati broje oko 9,500 milijuna stanovnika dok Dubai broji oko 3 milijuna stanovnika što znači da je stopa stanovništva Ujedinjenih Arapskih Emirata više od 7 posto (Dubai, United Arab Emirates Population 2024, worldpopulationreview.com). Samo oko 25 posto stanovništva Ujedinjenih Arapskih Emirata su državljani, dok ostatak čine strani radnici. Također, znatno je veći udio muškog stanovništva u odnosu na žensko te žensku populaciju čini oko 30 posto stanovništva, dok mušku populaciju čini oko 70 posto stanovništva. Prosječna dob muškaraca je oko 32 godine, prosječna dob žena je oko 25 godina, dok je očekivana životna dob oko 77 godina (The Gender Ratio of United Arab Emirates, globaldata.com). Stanovništvo Ujedinjenih Arapskih Emirata je većinski muslimansko to jest više od 90 posto stanovništva čine muslimani te je Islam službena religija Dubaija. Također ima i kršćana, ²sikha, ³šiiita i hinduista. Dubai je jedini grad u Ujedinjenim Arapskim Emiratima u kojem je izgrađen hinduistički hram te sikhška ⁴gurdwara. Katolička grupa grada obuhvaća oko 70 tisuća članova, dok su oko 4 posto građana ateisti. Ateizam je nezakonit za muslimane gdje su nevjernici suočeni sa smrtnom kaznom prema državnom zakonu bogohuljenja. Svako distanciranje ili kritika religije smatraju se kao izdaja (Languages and religion, britannica.com). Također, Dubai ima striktan kod oblačenja koji ako se ne poštuje je i kažnjiv. Ženama, građankama, ali i turistima ženskog spola, preporučuje se nošenje duže odjeće koja prekriva koljena, ramena i laktove. Zbog poštivanja stanovništva izbjegava se uska i kratka odjeća. Stanovništvo većinom nosi tradicionalnu odjeću. Muškarci nose Khandura ili Dishdasha, bijelu dugačku haljinu i turban, dok žene nose Abaye, crne duže haljine te šal omotan preko glave i lica koji prekrivaju njihovu standardnu odjeću. Osim toga, još jedno od kažnjivih djela Dubaija je iskazivanje emocija na javnim mjestima, ulicama grada te u restoranima ili kafićima. Na primjer, poljupci, držanje za ruke, zagrljaji i tako dalje strogo su zabranjeni. Smatra se

---

² Sikhizam ili sikizam je monoteistička religija.

³ Šijizam je drugi po veličini ogranak islama.

⁴ Gurdwara je mjesto okupljanja i obožavanja za sikhe.

uvredljivim i nije nikako dozvoljeno, što mnogim turistima izaziva poteškoće radi neznanja ili nepoštivanja. Za turiste Dubaija ključno je istraživanje i učenje njihovih navika i pravila. Prema istraživanjima, oko 80 posto turista ne poštuje navedeno te ima neugodna iskustva u posjetu ovog grada. Isto tako, fotografiranje ima svoju mjeru. Fotografiranje ovog grada je dozvoljeno, međutim fotografiranje gradskih luka, zračnih luka, državnih te vojnih ustanova smatra se prekršajem. Turisti osobito moraju pripaziti na rječnik te ponašanje koje uključuje konzumiranje alkoholnih pića ili drugih opojnih sredstava. Kada je u pitanju ⁵Ramazan, pravila su još stroža. Na primjer, slušanje glazbe, plesanje, konzumiranje hrane i pića na javnim mjestima se ne toleriraju. Navedeno ponašanje oprašta se samo trudnim ženama i maloj djeci (Dubai history and culture; throughout the ages, uapedia.net). Navedene stavke značajne su za turizam grada zbog sigurnosti i ugodnosti turista, no usprkos mnogim strogim pravilima, Dubai ima najnižu stopu kriminala na svijetu. Najsigurniji je grad sa veoma oštrim kaznama čak i za najmanje prekršaje (Is Dubai Safe to Travel to for Tourists, gocity.com).

---

⁵ Ramazan je deveti mjesec u islamskom kalendaru te ujedno i sveti mjesec muslimana.

3. TURISTIČKA PONUDA DUBAIJA

„Turistička ponuda dio je turističkoga tržišta na kojem se turistima nude i prodaju robe i usluge, kojima oni zadovoljavaju svoje turističke potrebe; uključuje sve gospodarske i društvene sudionike jedne zemlje, koji na izravan i neizravan način pridonose širenju i različitosti ukupne ponude i time mogućem povećanju turističke potrošnje, kao ekonomske rezultante privremenog boravka domaćih i inozemnih turista. Obilježja turističke ponude su: heterogenost (kompleksnost), statičnost (vezanost uz određeni prostor), sezonski karakter, neelastičnost i diverzificiranost. Obuhvaća tri osnovne skupine elemenata: privlačne ili atraktivne (biotropna i antropogena dobra o kojima ovisi turistička kvaliteta prostora, stupanj njegove privlačnosti i mogućnost turističke valorizacije), prometne ili komunikacijske (prijevozna sredstva i prometna infrastruktura koja služi povezivanju turističke destinacije s potencijalnim tržištima) i prihvatne ili receptivne elemente (mjerilo turističke razvijenosti – hotelijerstvo, restauraterstvo i svi drugi objekti i službe koji posredno služe turistima). Turistička ponuda može biti: osnovna (smještajni objekti, objekti za prehranu i točenje pića, objekti za zabavu i rekreaciju), komplementarna (dio ponude kojom se nadopunjuje osnovna turistička ponuda – jeftiniji oblici smještajnih kapaciteta – kampovi, odmarališta, privatna kućanstva) i kompleksna (sveukupna turistička ponuda nekog odredišta).“ (<https://www.enciklopedija.hr/clanak/turizam>, pristup: 03.08.2024.). Turistička ponuda Dubaija bogata je i raznolika te san svakog turista. Obuhvaća razne vrste turizma poput najpopularnijeg pustinjačkog turizma, zatim poslovnog turizma, kulturnog turizma, sportskog turizma te šoping turizma. Turistička ponuda pustinjačkog turizma Dubaija privlači turiste sa svojim specifičnim aktivnostima i ⁶'once in a lifetime' iskustvima poput pustinjačkog safarija, jahanju na devama, uživanju u zadivljujućem trbušnom plesu, ispijanju tradicionalne arapske kave, mogućnosti tetoviranja, isprobavanja tradicionalne nošnje i tako dalje (Tourism in Dubai, tourismteacher.com). Što se tiče ponude poslovnog turizma, turističko poslovanje jedan je od najvećih i najuspješnijih sektora u Ujedinjenim Arapskim Emiratima. Dubai je privlačna lokacija za pokretanje turističke tvrtke samim time što su vlasnici oslobođeni od plaćanja poreza te zbog jednostavne dostupnosti turističke licence. Strani građani zapošljavaju se u Dubaiju zbog većih pogodnosti, većih plaća i opuštenijeg načina života. Nadalje, ponuda kulturnog turizma Dubaija nudi

---

⁶ (engl. *Once in a lifetime*) je fraza koja se koristi kada se opisuje nešto, u ovom slučaju iskustvo, koje je nezaboravno, ne može se doživjeti često to jest u doslovnom prijevodu dešava se samo jednom u životu.

posjetiteljima bogatstvo kulturnih atrakcija koje posjetiteljima pružaju uvid u bogatu povijest i tradiciju navedenog grada. Na primjer, turiste najviše privlače kulturne atrakcije poput Al Fahidi četvrti s tradicionalnim arapskim kućama u uskim ulicama i sa šarmantnim trgovinama. Poput Dubai opere s izvrsnim glazbenim izvedbama te Dubai muzeja koja je jedna od najstarijih građevina na svijetu i pruža uvid u povijest i tradiciju Emirata kroz različite eksponate, artefakte i replike. Turistička ponuda Dubaija povezuje tradicionalne vrijednosti s modernim, što ga čini intrigantnom destinacijom za kulturno putovanje. Zatim, sportski turizam u Dubaiju kao dio turističke ponude obuhvaća razna događanja i aktivnosti kojima privlači sportaše i ljubitelje sporta iz cijelog svijeta. Dubai je domaćin ⁷ATP i ⁸WTA turnira na kojima nastupaju neki od najboljih svjetskih tenisača. Ljubitelji tenisa oduševljeni su mogućnošću prisustvovanja najboljih mečeva pod posebnim uvjetima (The 25 Best Things To Do In Dubai, cntravel.com). Dubai je također domaćin niza sportskih događaja tijekom cijele godine, uključujući automobilske utrke, maratone, biciklizam i još mnogo toga. Dubai postaje sportsko odredište zahvaljujući izvrsnim sadržajima, raznovrsnim sportskim aktivnostima i spektakularnim eventima koji privlače turiste. Turisti koji žele doživjeti egzotičnost i elitne aktivnosti, putuju u Dubai zbog šoping turizma. Dubai je jedno od najpoznatijih trgovačkih odredišta na svijetu sa svojim trgovačkim centrima, suvenirima, tržnicama i carinama. Privlači kupce iz cijelog svijeta nudeći razne mogućnosti maloprodajnog turizma, od luksuznih do tradicionalnih tržnica (Shopping, visitdubai.com).

3.1. Turističke atrakcije Dubaija

„Dubai - jedan dan u gradu budućnosti pamti se za cijeli život.“ (<https://www.24sata.hr/lifestyle/dubai-jedan-dan-u-gradu-buducnosti-pamti-se-cijeli-zivot-331541>, pristup: 04.08.2024.). Najveći dragulj Dubaija su njegove znamenitosti, građevine i neboderi poznati diljem svijeta te uz sve ostale ljepote, upravo su ono zbog čega posjetitelji žude za putovanjem u ovaj grad. Posljednjih 30 godina u Dubaiju se vrši abnormalna izgradnja turističkih lokaliteta. Modernizirao se u tolikim stupnjevima da se ispred mnogih gradova pa i država očituje kao najluksuzniji te s najvećim posjetom turista. Globalno je poznat kao destinacija koja nudi mješavinu moderne arhitekture,

---

⁷ ATP turnir je ime natjecanja u tenisu koje organizira svjetska organizacija Association of Tennis Professionals (ATP).

⁸ WTA turnir je natjecanje ženskog profesionalnog tenisa, organizacije Women's Tennis Association (WTA).

luksuza i jedinstvenih turističkih atrakcija sa tornjevima i građevinama koje 'sežu do neba'. Znamenitosti su dizajnirane da zadovolje različite interese, od obiteljskih izleta, luksuznih odmora i poslovnih putovanja (Fletcher, Fyall, i sur., 2013:313). Dubai je grad koji nastoji obarati svjetske rekorde, od najviše zgrade na svijetu do najvećeg trgovačkog centra. Na službenoj listi svjetskih rekorda, Dubai zauzima više od 425 mjesta (Dubai's Guinness World Records, dubaiverse.io). Također, zbog svojih turističkih atrakcija i ljepota, Dubai je, prema podacima iz 2023. godine, privukao oko 17 milijuna međunarodnih posjetitelja te je u 2024. godini treći puta osigurao prvo mjesto kao globalna destinacija broj 1, što ga čini prvim gradom koji je to postigao u nizu.⁹ Sheikh Hamdan izjavio je: „Dubai je treći put zaredom osvojio prestižnu titulu globalne destinacije br. 1 na dodjeli nagrada Tripadvisor Travellers' Choice 2024., čime je emirat postao prvi grad u svijetu koji je dobio takvo priznanje. Ovo postignuće naglašava naš uspjeh i odražava rezultate naših razvojnih napora u ovom ključnom gospodarskom sektoru. Naš strateški cilj je prioritet sreći i zadovoljstvu posjetitelja i obećavamo da ćemo nastaviti s našim naporima u stalnom razvoju, uz podršku snažnog partnerstva s privatnim sektorom. Posvećeni održavanju i nadmašivanju ovih postignuća, veselimo se još većim uspjesima u budućnosti.” (<https://www.wam.ae/article/b12cntd-dubai-crowned-no1-global-destination-tripadvisor>, pristup: 04.08.2024.). Osim toga, Dubai je proglašen gradskom destinacijom broj 2 na svijetu u Indeksu 100 najboljih gradskih destinacija Euromonitor Internationala 2023. godine te je rangiran među 10 najboljih gradova u Indeksu globalnih moćnih gradova koje je izdao institut za urbane strategije.¹⁰ Issam Kazim rekao je: „Ovo značajno postignuće utjelovljuje nevjerojatan duh suradnje između javnih i privatnih dionika Dubaija koji je doveo do bezbrojnih nezaboravnih iskustava za naše goste. Globalni putnici u potrazi za sigurnim, sigurnim i lako dostupnim odredištem prihvatili su raznolike atrakcije Dubaija namijenjene različitim segmentima, uključujući obitelji, one koji traže uzbuđenje, poslovne posjetitelje i kulturne istraživače. Priznaju gradu zbog njegovih osebujnih iskustava koja su ekskluzivna za Dubai. Počlašćeni smo kontinuiranim cijenjenjem i ohrabrenjem naših međunarodnih posjetitelja, s njihovim recenzijama i ocjenama koje pružaju dovoljno svjedočanstava o njihovim dragim uspomnama koje nadahnjuju druge da istraže iznimne ponude našeg odredišta. Kako se zahtjevi potrošača i trendovi dalje razvijaju, a potpomognuti povratnim informacijama

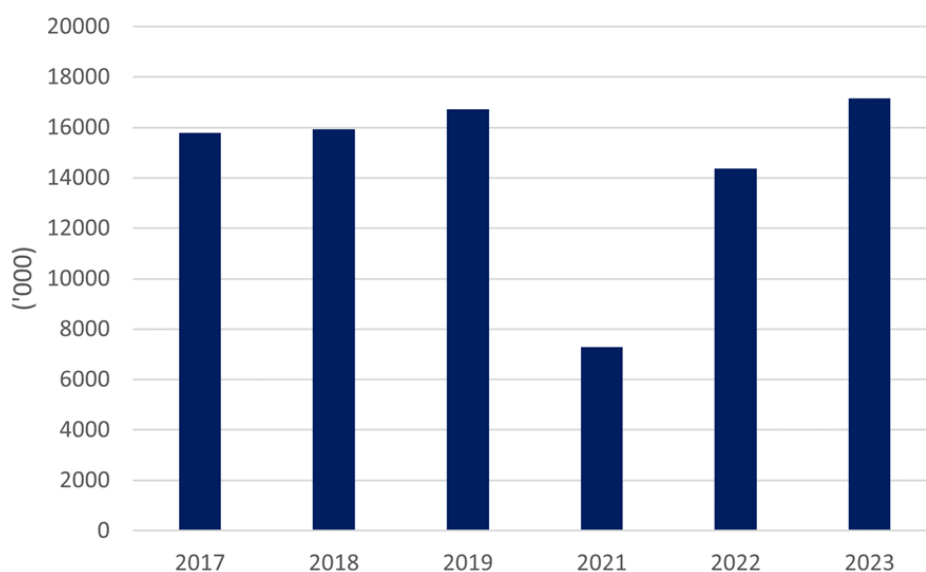
---

⁹ Sheikh Hamdan bin Mohammed bin Rashid Al Maktoum je prijestolonasljednik Dubaija i predsjednik Izvršnog vijeća Dubaija.

¹⁰ Issam Kazim je glavni izvršni direktor Dubai kooperacije za turizam i marketing.

koje dobivamo putem ¹¹Tripadvisora i drugih digitalnih platformi, kao i izravno od turista u samom gradu, nastaviti ćemo raditi s našim dionicima kako bismo održali najviše standarde u gradskim ponudama i usluge i osigurati posjetiteljima iskustvo bez premca u Dubaiju.” (<https://www.wam.ae/article/b12cntd-dubai-crowned-no1-global-destination-tripadvisor>, pristup: 04.08.2024.).

Grafikon 1. Prikaz ukupnog broja posjetitelja Dubaija od 2017. godine do 2023. godine

Izvor: <https://www.emiratesnbdresearch.com/en/articles/dubai-tourism-2023> (pristup: 04.08.2024.)

3.1.1. Burj Al Arab

Burj Al Arab ili u doslovnom prijevodu 'Toranj Arapa' jedan je od najluksuznijih hotela na svijetu. Smješten je na umjetnom otoku Dubaija. Njegova visina iznosi 321 metar sa 60 katova i 18 dizala. Gradio se od 1994. godine do 1999. godine. Po visini drugi je najveći hotel na svijetu, nakon ¹²Rose Towera čija visina iznosi 333 metra. Arhitekt ove čudesne građevine je Tom Wright koji se potrudio da dizajnira nešto što će ulaziti u povijest. Sama izgradnja koštala je oko 650 milijuna dolara. Izgradnja hotela bila je izuzetno težak pothvat zbog izgradnje umjetnog otoka, na kojem je smješten, koja je trajala tri godine. Izgrađen na nalik valovitom jedru ¹³Dhow te se sastoji od dva krila

¹¹ TripAdvisor je turistički internetski portal koji nudi individualne savjete za korisnike koji planiraju odmor.

¹² Rose Tower je neboder smješten u Dubaiju.

¹³ Dhow je arapski jedrenjak s jednim ili dva jarbola.

raspoređena u obliku slova 'V' koja tvore golemi jarbol. Burj Al Arab je samoproглаšen jedinim hotelom na svijetu sa sedam zvjezdica, iako hoteli mogu imati najviše pet zvjezdica (Burj al – Arab, britannica.com). Hotel ima svega 28 dvostrukih etaža s 202 sobe. Najmanja soba je površine oko 169 metara kvadratnih, dok površina najvećeg apartmana iznosi oko 780 metara kvadratnih. Cijene noćenja iznose od oko tisuću dolara za najmanje sobe te oko 30 tisuća dolara za kraljevski apartman. Unutrašnjost hotela je raskošno uređena, s obiljem zlata, mramora i drugih luksuznih materijala. Također, Burj Al Arab ima dva veličanstvena restorana. Prvi, Al Muntaha, što znači 'najviši', je lociran 200 metara iznad Perzijskog zaljeva i omogućuje panoramski pogled na sam grad. Drugi restoran, Al Mahara, u prijevodu 'kamenica', je smješten na samom dnu hotela. Pristupa mu se iz podmornice i okružen je golemim akvarijima kapaciteta milijun litara, prepun morskih životinja. Pripada u najelitnije restorane svijeta (Uncover the story of Burj Al Arab, jumeirah.com). Osim toga, u hotelu se još nalaze blagovaonica i bar koji su postavljeni na 200 metara iznad razine mora, golf teren te travnata helikopterska staza koja također služi i kao teren za tenis (Burj al – Arab, britannica.com).

Slika 2. Burj Al Arab

Izvor: <https://focus.hidubai.com/burj-al-arab/> (pristup: 05.08.2024.)

3.1.2. Burj Khalifa

Burj Khalifa je najveći neboder na svijetu, visok 828 metara s antenom. Njegovo izvorno ime bilo je Burj Dubai, no u čast šeiha ¹⁴Khalifa al – Nahjana nazvan je Burj Khalifa. Nalazi se u centru grada Downtown Dubai. Arhitekt ove najviše građevine je Adrian Smith. Ovaj neboder bio je ogroman projekt te je njegova gradnja započela 21. rujna 2004. godine, a dovršen je 4. siječnja 2010. godine. Najviši neboder svijeta izgrađen je u teškim uvjetima, na vrhuncu rada gradilo ga je oko 12 tisuća radnika, uglavnom iz Južne Azije te je zabilježeno i nekoliko smrtnih slučajeva tokom gradnje. Za samu izgradnju iskorišteno je oko 330 tisuća metara kubičnih betona te dovoljno aluminija za izradu pet zrakoplova. Osim toga, obložen je s oko 26 tisuća panela izrađenih od stakla pa prema tome čišćenje svih prozora ove građevine traje čak četiri mjeseca. Cjelokupna izgradnja Burj Khalife koštala je oko 1,5 milijarde dolara (Burj Khalifa, britannica.com). Osim najviše građevine, ovaj neboder ušao je u knjigu rekorda i kao građevina s najviše katova, sveukupno 163 kata. Ima najbrže dizalo na svijetu, brzine 64 kilometara na sat, najviši svjetski bazen koji se nalazi na 76-tom katu, najviši noćni klub na 144-tom katu te najviši restoran na 122. katu na visini od 442 metra. Glavna namjena nebodera nije bila samo oboriti rekorde i postati broj jedan kao najeksplozivnija, već je u zgradi smješteno i oko 30 tisuća stanova, devet hotela, trgovački centar, nekoliko bazena i mnogo drugih prostora. Građevina može ukupno primiti oko 35 tisuća ljudi (Fact Sheet, burjkhalifa.ae).

Slika 3. Burj Khalifa

---

¹⁴ Khalifa al – Nahjan bio je drugi predsjednik Ujedinjenih Arapskih Emirata i vladar emirata Abu Dhabi.

Izvor: <https://www.viator.com/en-AU/tours/Dubai/Burj-Khalifa-At-the-Top-Tickets/d828-323739P9> (pristup: 05.08.2024.)

3.1.3. Palmine otoci

Palmine otoci je naziv projekta izgradnje umjetnih otoka u obliku palmine krošnje na periferiji grada u Perzijskom zaljevu. Izvorna ideja bila je izgraditi tri grupe koje se sastoje od Palme Džumeira, Palme Džebel Ali i Palme Deira, gdje je bilo planirano živjeti oko 250 tisuća ljudi. Namjena ovog pothvata bila je i osiguravanje turista tijekom cijele godine te je projekt financiran iz značajnih naftnih prihoda Dubaija. Ispočetka je sve kretalo prema planu, no s vremenom građevinari su nailazili na sve više neočekivanih problema. Na novo izrađeni dijelovi počeli su se rušiti, nastali su problemi s cirkulacijom morske vode, kanali između palminih grana bili su previše plitki pa su u njima cvjetale alge, ali uz sve navedeno najveći problem je ipak bila financijska kriza i pad prodaje nekretnina. Također, radnici su bili zaduženi za iskopavanje tona pijeska, kao zaštitu od valova, ali kako je obala plitka bilo je potrebno navedeno područje produbiti. Projekt izgradnje košta oko 30 milijardi dolara, a izgradnja je počela još 2001. godine. Palma Džumeira je bila prvi projekt, čija je gradnja dovršena krajem 2006. godine. Tada je krenulo useljavanje stanovništva u oko četiri tisuće luksuznih vila i apartmana. Palma Džumeira je bila najveći umjetni otok na svijetu te se sastoji od dva kilometara dugog stabla i 16 poluotoka okruženih otokom u obliku polumjeseca. Palma Džebel Ali je bila drugi projekt. Bilo je predviđeno da bude još veća od prve te bi osim vila za odmor, sadržavala i šest marina te zabavni park Sea Village. Izgradnja je započela 2002. godine i još je u izgradnji. Najveća od svih triju je trebala postati Palma Deira, površine koja iznosi više od 46 kilometara kvadratnih. Gradnja je započela u 2004.-toj godini, ali je ubrzo bila prekinuta zbog ekonomske krize. Danas se planira izgraditi samo četiri otoka i oko 40 kilometara nove obale (Palm Jumeirah, britannica.com).

Slika 4. Palmine otoci

Izvor: <https://royalarabian.com/dubai-tour-excursions-palm-jumeirah> (pristup: 05.08.2024.)

3.1.4. Džamija Jumeirah

Džamija Jumeirah je istinski primjer kulturno moderne islamske arhitekture. Nalazi se u četvrti Jumeirah te je inspirator džamije bio šeih ¹⁵Rashid ibn Saeed Al Maktoum. U potpunosti je od kamena, a prvi kamen je bio postavljen 1975. godine. Bijeli kameni jedinstveno su postavljeni kako bi bili upečatljivi na plavom nebu Dubajja. Veliko otvaranje bilo je četiri godine kasnije u 1979. godini. Građevina je izgrađena na primjeru srednjovjekovnih hramova to je u ¹⁶Fatimid stilu, a opisuje ju jedinstvena dvorana u kojoj se nalazi kupola. U molitvenoj dvorani nalazi se znak koji označuje stranu dolaska ¹⁷Meke. Džamija može sveukupno primiti oko 1200 vjernika. Zidovi su ukrašeni geometrijskim uzorcima kod muškaraca te u slučaju žena, cvjetni ornamentima. Iako u većini džamija grada Dubajja nije dozvoljen ulaz osobama koje nisu islamske vjere, u ovu džamiju se može ući u organiziranim posjetima. Organiziran obilazak ove džamije, projekt je neprofitne organizacije ¹⁸Sheikh Mohammed bin Rashid Al Maktoum koja teži rušenju predrasuda između različitih kultura i vjera. Posjeti se održavaju četiri puta tjedno

---

¹⁵ Rashid ibn Saeed Al Maktoum je bio emiratski plemić, političar te jedan od osnivača Ujedinjenih Arapskih Emirata.

¹⁶ Fatimid je stil islamske arhitekture koja je prevladavala tijekom srednjovjekovnog razdoblja.

¹⁷ Meka je grad u Saudijskoj Arabiji te ujedno jedno od svetih mjesta muslimana.

¹⁸ Sheikh Mohammed bin Rashid Al Maktoum je centar za kulturno razumijevanje emiratske kulture, tradicija i običaja.

na engleskom jeziku te ni u kojem slučaju nije dozvoljen ulaz bez pratnje vodiča koji mora biti šaik. Namjena samih posjeta je informiranje i učenje posjetitelja o samoj islamskoj vjeri te kulturi Emirata. Vrijeme posjeta određeno je na 75 minuta te je moguće većinu toga fotografirati. Prije samog ulaska je potrebno temeljito oprati oči, usne, ruke i noge tri puta, a odjeća striktno mora prekrivati ramena, ruke i noge te obuća nije dozvoljena. U kompleksu se također nalazi nekoliko područja namijenjenih uglavnom turistima poput jedinstvenog muzeja koji prikazuje povijest Dubaija, ¹⁹Medžlis u čijem sastavu je suvenirnica te blagovaonica u kojoj se poslužuje emiratska to jest arapska tradicionalna hrana i piće (Jumeirah Mosque, tripadvisor.com).

Slika 5. Džamija Jumeirah

Izvor: <https://www.thrillophilia.com/attractions/holy-jumeirah-mosque-dubai> (pristup: 06.08.2024.)

3.1.5. Fontana Dubai

Fontana Dubai je koreografski sustav više fontana koje čine cjelinu te je najveća na svijetu. Postavljena je na umjetnom jezeru Burj Khalifa u središtu samog grada. Osvijetljena je sa oko sedam tisuća lampa i oko 50 tisuća projektora u boji. Dugačka je oko 275 metara te izbacuje vodu od oko 80 tisuća litara do visine od oko 150 metara u zrak. Prati ju klasična arapska i svjetska glazba. Fontana sadrži pet krugova različitih veličina i dva luka. Izgradnja fontane koštala je više od 200 milijuna dolara te je službeno

---

¹⁹ Medžlis je viša lokalna organizacijska jedinica islamske zajednice koja obuhvaća sedam muslimanskih općina koji čine jednu cjelinu.

otvorena 08. svibnja 2009. godine zajedno sa službenim otvaranjem Dubai trgovačkog centra (Dubai Fountain, introducingdubai.com). Krajem 2010. godine je dodana i vatra u izvedbu predstave fontane zbog koje se dogodio požar u 2011. godini na svečanoj proslavi Nove godine. Također, organizirane su predstave vidljive s mnogih ostalih građevina na udaljenosti od oko 30 kilometara. Predstave se održavaju dva puta dnevno u popodnevnim i večernjim satima. Turisti su oduševljeni ovom jedinstvenom fontanom, no Dubai planira izgraditi još veću koja će izbacivati vodu čak do 420 metara u zrak. U sklopu kompleksa fontane Dubai, također se nalazi i plutajuća platforma smještena u unutarjemu dijelu kompleksa koja služi kao šetnica za posjetitelje i turiste. Šetnica pridodaje atmosferi i daje novu perspektivu na veličanstvene predstave ove fontane. Duga je oko 270 metara te je najbliža točka samo devet metara udaljena od fontane (Dubai Fountain Show, amazing-dubai.com).

Slika 6. Fontana Dubai

Izvor: <https://www.viator.com/en-IE/Dubai-attractions/Dubai-Fountain/overview/d828-a11919> (pristup: 06.08.2024.)

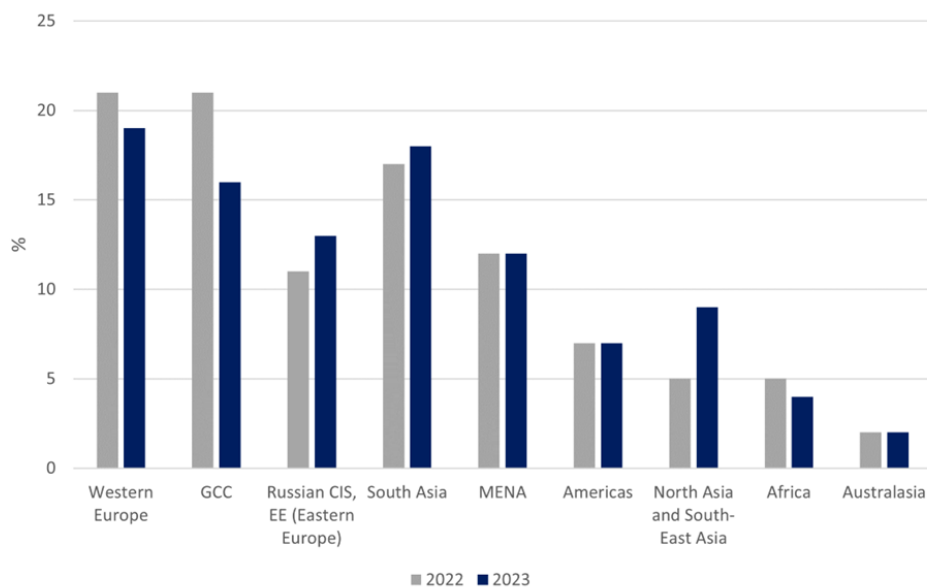
3.2. Turističke aktivnosti Dubaija

Svjetska turistička organizacija (engl. *World Tourism Organization*) kaže: “Turizam je skup aktivnosti osoba tijekom njihovih putovanja i boravka u mjestu izvan uobičajenog boravišta, i to bez prekida, ne duže od jedne godine, a radi odmora, odnosno zbog poslovnih i drugih razloga...” (Ružić, 2007:76). Ključna riječ navedenog citata su upravo

aktivnosti. Turističke aktivnosti su ono što turizam je, što turizam opisuje i na čemu se sam turizam temelji. Turističke aktivnosti prvobitno privlače posjetitelje i turiste, pružaju novo okruženje te posebna iskustva. Dubai, osim svojim jedinstvenim znamenitostima, također turiste privlači i manifestacijama te brojnim događanjima. Održava festivale tijekom cijele godine te su jedni od najpoznatijih diljem svijeta. Mnoštvo turista posjećuje ovaj grad za vrijeme tih dešavanja baš zbog prilike za viđenjem nečeg novog što drugdje nemaju priliku za vidjeti i doživjeti. Savršeno organizirana događanja Dubaija omogućuju posjetiteljima egzotičnost, dobru zabavu i nezaboravno iskustvo. Kao što je bilo navedeno ranije, Dubai je u 2023. godini ostvario oko 17 milijuna međunarodnih posjetitelja, što su uz turističke znamenitosti, doprinijele i turističke aktivnosti. Prema podacima, turističke aktivnosti Dubaija najviše su privukle i zadivile posjetitelje iz zapadne Europe pa nadalje iz južne Azije, zemalja iz ²⁰Zaljevskog vijeća za suradnju, istočne Europe te na kraju posjetitelje iz zemalja Bliskog istoka i sjeverne Afrike (<https://www.wam.ae/article/b12cntd-dubai-crowned-no1-global-destination-tripadvisor>, pristup: 07.08.2024.).

Grafikon 2. Prikaz međunarodnih posjetitelja prema regiji izvora godina 2022. i 2023.

Izvor: <https://www.emiratesnbdresearch.com/en/articles/dubai-tourism-2023> (pristup: 07.08.2024.)

²⁰ Zaljevsko vijeće za suradnju se sastoji od šest arapskih zemalja, a to su: Bahrein, Kuvajt, Oman, Katar, Saudijska Arabija i Ujedinjeni Arapski Emirati.

Turističke aktivnosti su dakle ključan element u privlačenju turista jer obogaćuju turističko iskustvo, povećavaju atraktivnost destinacije i doprinose samom gospodarskom razvoju. Aktivnosti Dubaija su raznovrsne i kvalitetne pa je prema tome velika vjerojatnost da će i u budućnosti Dubai zadržati i privlačiti turiste.

3.2.1. Nacionalni dan Dubaija

Nacionalni dan Dubaija obilježava se 2. prosinca svake godine. Slavi se neovisnost Ujedinjenih Arapskih Emirata od Velike Britanije. Organiziran je jedinstven vatromet, plesne predstave te mnoge druge izvedbe. Vatrometi se često održavaju na ikonama građevina poput Burj Khalife, Burj Al Araba i Palme Jumeirah. Održavaju se svečane povorke koje prikazuju bogatu kulturu i tradiciju Ujedinjenih Arapskih Emirata te često uključuju prikazivanje arapskih konja i ²¹kamila. Stanovništvo se većinski oblači u tradicionalne ²²boje zastave Ujedinjenih Arapskih Emirata, ukrašuju svoje domove, automobile, radna mjesta te ulice samog grada. Glavni događaj odvija se na trgu grada gdje se održavaju, uz sve ostalo, i vojne povorke. Ovaj festival pruža turistima i posjetiteljima brojne druge pogodnosti poput posebnih promocija i popusta. Trgovački centri, restorani i turističke znamenitosti nude specijalne ponude i popuste kako bi obilježili ovaj dan pa je prema tome navedeno vrijeme odlično za posjet Dubaija turistima. Osim toga, turisti mogu uživati u tradicionalnoj arapskoj kuhinji te se mogu upoznati sa tradicionalnim načinom života i izradom rukotvorina. Mnogi hoteli i restorani grada pripremaju specijalna jela inspirirana tradicionalnom arapskom kuhinjom posebno za Nacionalni dan Dubaija, kako bi stanovništvo i turisti mogli iskusiti i doživjeti više. Cjelokupno stanovništvo, uključujući i turiste, okuplja se na ulicama Dubaija i slave ovaj dan sa velikom radošću (UAE National Day, dubaiculture.gov.ae).

Slika 7. Proslava nacionalnog dana Dubaija

---

²¹ Kamile su životinje to jest deve iz 'starog svijeta'.

²² Boje zastave Ujedinjenih Arapskih Emirata su bijela, crvena, zelena i crna.

Izvor: <https://i.vimeocdn.com/video/552982418.jpg?mw=1920&mh=1080&q=70>

(pristup: 07.08.2024.)

3.2.2. Svjetski kup Dubai

Svjetski kup Dubai održavanje je konjskih utrka svake godine još od 1996. godine. Mjesto održavanja je Meydan u Dubaiju, moderan i luksuzan hipodrom koji može primiti na desetine tisuća gledatelja. Meydan je otvoren 2010. godine i smatra se jednim od najnaprednijim hipodroma na svijetu. Pobjednik utrke osvaja nagradu od oko 12 milijuna dolara te je time Svjetski kup Dubai najbogatija utrka konja na svijetu. Konji trče oko 2 tisuće metara te je prvi pobjednik ove utrke bio Allen E. Pulson, a njegova fotografija i fotografija njegovog konja nalaze se u parku Belmont kao posveta. Nadalje, program događaja uključuje seriju utrka s glavnom utrkom naziva Svjetski kup Dubai kao krunom večeri. Osim glavne utrke, održavaju se druge sa značajnim nagradama koje uključuju razne distance i kategorije. Što se tiče međunarodne privlačnosti ove utrke, Svjetski kup Dubai privlači vrhunske jahače sa vrhunskim konjima te ²³džokeje iz cijelog svijeta, posebno iz Sjedinjenih Američkih Država, Europe, Japana i Australije. Ovo natjecanje postalo je globalni događaj u konjičkom sportu, koji okuplja milijune turista i tisuće natjecatelja svake godine. Svjetski kup u Dubaiju emitiran je prvi puta uživo na nacionalnoj televiziji (Dubai World Cup, dubairacingclub.com).

---

²³ Džokej je profesionalni jahač trkačkog konja.

3.2.3. Dubai trgovački festival

Dubai trgovački festivali godišnji je događaj koji traje mjesec dana. Festival je prvi puta započeo 16. veljače 1996. godine te traje oko mjesec dana, od kraja mjeseca prosinca do kraja siječnja. Prvo održavanje ovog festivala privuklo je više od dva milijuna posjetitelja koji su potrošili više od 500 milijuna dolara. Danas je taj broj porastao. Tijekom Dubai trgovačkog festivala, u Dubai dolazi više od 5 milijuna posjetitelja, a više od 3 milijarde dolara je zarađeno. Tijekom festivala trgovine nude razne popuste, organizirane su nagradne igre u kojima se osvajaju predmeti poput samog zlata i automobila. Nagradne igre ovog festivala najviše privlače turiste koji su željni iskušati svoju sreću. Dubai za lokalno stanovništvo i turiste također organizira vatromet, koncerte, ulične predstave, kulturne manifestacije te niz obiteljskih aktivnosti, što ovaj događaj čine ne samo kupovnim, već i društvenim i kulturnim spektaklom. Osim luksuzne ponude, posjetitelji mogu kupovati i lokalne proizvode, suvenire i rukotvorine što daje turistima uvid u lokalnu arapsku kulturu (Dubai Shopping Festival, visitdubai.com). Festival iznimno pridonosi ekonomiji Dubaija kao i poticaju turizma i maloprodajnog tržišta. Zbog velike privlačnosti i dolaska turista, ovaj festival jedan je od najvažnijih događaja Dubaija u turističkom kalendaru. Slogan Dubai trgovačkog festivala je: “Jedan svijet, jedna obitelj, jedan festival.” (<https://gulfnews.com/photos/business/in-pictures-25-glorious-years-of-dubai-shopping-festival-1.1577370994086?slide=2>, pristup: 07.08.2024.).

4. TURISTIČKI RESURSI DUBAIJA

„Resurse možemo definirati kao prirodna ili antropogena dobra koja se mogu gospodarski iskoristiti (valorizirati). Oni su dio cjeline razvoja određenog geografskog područja odnosno regije ili zemlje u cjelini, a bogatstvo resursima komparativna je prednost u gospodarskom razvoju. Teorija i praksa pokazuju kako mnoge zemlje i s oskudnim resursima postižu zavidan stupanj gospodarskog i ukupnog razvoja zahvaljujući dobro razvijenom prometu (jeftin uvoz sirovina i izvoz gotovih proizvoda) ili uspješnom uklapanju u svjetsku podjelu rada i međunarodnu trgovinu.“ (Bilen, 2006:38). Nadalje Bilen (2006:38) kaže: „U turizmu se međutim značenje resursa i njegova valorizacija znatno razlikuju. Nema razvoja turizma na pojedinom području, pa makar i marginalnog značenja, ako ono ne posjeduje prirodni ili antropogeni resurs visokog stupnja privlačnosti koji može svojim karakteristikama privući određeni segment turističke potražnje i omogućiti turističku i ekonomsko – turističku valorizaciju. Ukoliko neki resurs ne privlači turiste on je samo prirodni element ili faktor koji u turizmu nema nikakvo značenje. Ali, potrebno je naglasiti, da su turistički resursi tijekom razvoja čovječanstva mijenjali svoju vrijednost i privlačnost.“. Bilen (2006:39) klasificira turističke resurse u dvije skupine. Prva skupina su društveni (antropogeni ili antropični) turistički resursi koji se dijele na: kulturnopovijesne, etnosocijalne, umjetničke, manifestacijske te ambijentalne. Druga skupina turističkih resursa su prirodni (biotrpni) turistički resursi koji se dijele na geomorfološke, klimatske, hidrogeografske, biogeografske te pejzažne.²⁴Društveni resursi kojima Dubai raspolaže spomenuti su ranije u ovome radu, a nadalje govoriti će se o drugoj skupini turističkih resursa to jest prirodnim turističkim resursima Dubajja.

4.1. Prirodni turistički resursi Dubajja

Prirodni resursi definirani su geološkim značajkama, vodom, klimom te prirodnom baštinom uključujući životinjski i biljni svijet. U geološke značajke prirodnih turističkih resursa pripadaju planine, vulkani, klisure, kanjoni, krški oblici, polja u kršu, pećine šilje i tako dalje. U klimatske značajke pripadaju vrste klima poput polarne, tropske, umjereno tople, hladne, umjereno svježije klime i tako dalje. U hidrogeografske značajke pripadaju mora, oceani, rijeke, jezera, podzemne vode, gejziri, termalne vode i tako dalje, dok u

---

²⁴ O društvenim resursima Dubajja govori se u točki 3. ovog rada. Navedeni su kao resursi turističke ponude kojima Dubai raspolaže; turističke atrakcije i turističke aktivnosti.

biografske značajke kao što je navedeno pripadaju flora i fauna te u pejzažne značajke pripadaju planinski pejzaži, pejzaži relativno niskog reljefa, primorski pejzaži i tako dalje (Bilen, 2006:39). Iako je Dubai poznat najviše po svojim društvenim turističkim resursima, njegovi prirodni turistički resursi ne zadržavaju ništa manje. Najbitniji turistički resursi Dubajja su pustinje i more. Prirodne atrakcije Dubajja nude raznovrsne mogućnosti za avanturiste, ljubitelje prirode i sve one koji traže opuštanje i odmor u bogatom prirodnom okruženju, a da pri tome uživaju u živopisnom ambijentu Dubajja (Welcoming the world to Dubai, dubaidet.com.gov.ae).

4.1.1. Rub Al – Khali

Rub Al Khali veliko je pustinjsko područje na jugu Arapskog poluotoka, koje čini veći dio Arapske pustinje. Proteže se područjem od oko 250 tisuća četvornih kilometara u strukturnom bazenu koji se uglavnom nalazi u jugoistočnoj Saudijskoj Arabiji, s manjim dijelovima u Jemenu, Omanu i Ujedinjenim Arapskim Emiratima. Rub Al – Khali ima raznoliku topografiju, na zapadu doseže visinu od više od 600 metara iznad razine mora, dok na istoku visina pada na oko 180 metara. Pijesak je sitan i mekan s pješčanim dinama i pješčanim pločama. Ovo pustinjsko područje jedno je od najsuših regija na svijetu, gotovo nenaseljena i većinski ne istražena (Čanjevac, Bauman, i sur., 2005:298). Temperature variraju između nula stupnja Celzijevih noću te 60 stupnjeva Celzijevih danju. Međutim, ispod pijeska postoje značajne količine nafte. 1948. godine u sjeveroistočnom dijelu pustinje otkriveno je područje Al Ghawar, najveće konvencionalno naftno polje na svijetu. Smješteno je u smjeru sjever – jug oko 260 kilometara istočno od ²⁵Rijada (Kladarin, Grabovac, i sur., 2021:314). Polje sadrži desetke milijardi barela nafte. Što se tiče područja turizma, Rub Al – Khali je jedinstvena i predivna pustinja koja ima bogati kulturni i povijesni značaj. Unatoč surovom okruženju, pustinja je popularna turistička destinacija koja privlači turiste iz cijelog svijeta. Turisti mogu uživati u pustinjskim safarijima, vožnji automobilima po pijesku, jahanju na kamilama i tradicionalnim večerama uz logorsku vatru. Također, turisti mogu doživjeti zapanjujući doživljaj netaknutog izlaska ili zalaska sunca u pustinji, daleko od uznemiravajućih svjetala civilizacije u potpuno mirnom okruženju (Rub Al – Khali, britannica.com).

---

²⁵ Rijad je glavni i najveći grad Saudijske Arabije.

4.1.2. Plaže Jumeirah i Kite

Plaža Jumeirah je bijela, pješčana plaža smještena u Dubaiju na obali Perzijskog zaljeva Ujedinjenih Arapskih Emirata, koja je dobila ime po samoj četvrti Dubaija. Proteže se duž obale južno od gradske povijesne četvrti do raskrižja s Palmom Jumeirah te završava s južne strane u blizini Dubai Marine i lučkih objekata. Obližnje četvrti plaže Umm Suqeim, Jumeirah i Al Sufouh, iako postoji i niz četvrti od južne granice ²⁶Al Kerame do terminala u selu Knowledge. Na plaži i njenom pročelju nalaze se poznati hoteli, stambeni kompleksi i odmarališta, uključujući i hotel Burj Al Arab. S druge strane nalaze se mnogi vodeni parkovi te trgovački kompleksi koji su veoma posjećeni od strane turista (A guide to Jumeirah's beaches, visitdubai.com).

Slika 8. Plaža Jumeirah

Izvor: <https://www.citymaxhotels.com/attraction/jumeirah-beach/> (pristup: 09.08.2024.)

Plaža Kite je popularna destinacija u Dubaiju za ljubitelje hrane, sporta i sunca. Plaža ima otvorene dijelove mekog bijelog pijeska, životopisne prizore i zvukove, opremu za fitness, biblioteku na plaži te aktivnosti za djecu. Uz vrhunsku opremu za najam, posjetitelji se mogu okušati u ²⁷kitesurfingu, ²⁸wakeboardingu ili stojećem veslanju na

---

²⁶ Al Karama je trgovačka četvrt u području Bur Dubai poznata po buticima i trgovinama s modnim dodacima te po tradicionalnoj ribljoj tržnici Karama.

²⁷ Kitesurfing je noviji ekstremni vodeni sport u kojem vozač (kajter) upravlja zmajem koji mu služi kao jedro kako bi uz pomoć snage vjetra surfao na dasci.

²⁸ Wakeboarding je vodeni sport u kojem se vozača, koji stoji na wakeboardu (dasci sa vezicama za noge), vuče iza motornog čamca kako bi izvodio zračne manevre.

dasci. Staza koja se proteže kroz 14 kilometara savršena je za ugodnu šetnju ili bavljenje sportskim aktivnostima kao trčanje, dok ima pogled na Burj Al Arab (About Kite Beach Dubai, solemio.ae).

4.1.3. Dubai Miracle Garden

Dubai Miracle Garden je cvjetni vrt koji se nalazi u četvrti Dubailand u Dubaiju. Vrt je službeno otvoreno na Valentinovo 2013. godine. Prostire se na više od 72 tisuće četvornih metara, što ga čini najvećim cvjetnim vrtom na svijetu, s više od 50 milijuna cvjetova i 250 milijuna biljaka. U travnju 2015. godine, vrt je osvojio nagradu Moselle za novi doživljajni vrt godine od Garden Tourism Award. Vrt je otvoren samo tokom zimske sezone, kada su vremenski uvjeti u Dubaiju pogodniji. Tijekom ljetnih mjeseca, vrt je privremeno zatvoren zbog ekstremno visokih temperatura koje nisu pogodne za floru koja se tamo nalazi. Poznat je po svojim kreativnim i raznovrsnim cvjetnim aranžmanima kao na primjer cvjetni dvorci i kuće, cvjetna srca i staze, animirani likovi te cvjetni autobus. Što se tiče faune ovog vrta, postoji područje smješteno unutar vrta koje se naziva Vrt Leptira, koji je dom za više od 15 tisuća leptira raznih vrsta i porijekla. Vrt Leptira jedan je od najvećih zatvorenih vrtova na svijetu, gdje posjetitelji mogu uživati u bliskom kontaktu s ovim čudesnim insektima. Što se tiče ekološke održivosti, vrt koristi napredne tehnike za navodnjavanje i očuvanje vode, uključujući recikliranje otpadnih voda putem kapljičnog sistema. Održavanje naveden količine cvjetova ogroman je inženjerski podvig (<https://putnikofer.hr/mjesta/najljepsi-vrt-na-svijetu-miracle-garden-dubai/>, pristup: 09.08.2024.). Dubai Miracle Garden za svoje posjetitelje također nudi i razne dodatne sadržaje poput restorana, kafića i suvenirnica te prostora za odmor i područja za djecu. Ovaj vrt privlači milijune turista svake godine te se njegova popularnost konstantno povećava zbog promocija na društvenim mrežama gdje se dijele fotografije predivnih cvjetnih aranžmana ovog vrta. Dubai Miracle Garden je više puta ušao u Svjetsku knjigu rekorda zbog svojih impresivnih cvjetnih prikaza te je dobio brojne nagrade za dizajn i inovacije u hortikulturi (Dubai Miracle Garden, tripadvisor.com).

Slika 9. Dubai Miracle Garden

Izvor: <https://www.dubaimiraclegarden.com/> (pristup: 09.08.2024.)

4.1.4. Hatta

Hatta je slikovito planinsko naselje u Ujedinjenim Arapskim Emiratima, smješteno oko 130 kilometara jugoistočno od Dubaija. Točnije, nalazi se u planinskom području Al – Hadžar, blizu granice sa Omanom. Zbog svoje nadmorske visine i planinskog okruženja, Hatta ima prijatniju klimu u odnosu na sam Dubai. Ovo područje je najpoznatije po svojim prirodnim pejzažima, uključujući stjenovite planine, doline i riječne tokove. Hatta kao destinacija je popularna zbog svoje prirodne ljepote, kulturnog nasljeđa i raznovrsnih aktivnosti na otvorenome. Turisti najviše posjećuju Hatta Dam, područje ove regije u kojem se nalazi jezero okruženo planinama koje pruža spektakularan pogled i mirnu atmosferu. Posjetiteljima nudi aktivnosti poput kajakarenja i veslanja na dasci. Drugo najpoznatije područje je Hatta Wadi Hub koji je centar za avanturističke sportove i aktivnosti na otvorenome. Nudi raznovrsne opcije za ljubitelje adrenalina poput planinskog biciklizma, planinarenja, ²⁹zorbinga i zip – linea (Ultimate guide to Hatta, visitdubai.com). Također, tamo je smješteno Hatta Heritage Village koje je obnovljeno tradicionalno selo koje pruža uvid u kulturno i povijesno nasljeđe same regije. Selo datira više od 300 godina unatrag i sastoji se od tradicionalnih kuća, utvrda, džamija i sistema za navodnjavanje poznatog kao 'felaj'. Turisti mogu saznati više o načinu života te običajima lokalnog stanovništva kroz muzejske i kulturne predstave. Za posjetitelje s

---

²⁹ Zorbing je rekreacija ili sport kotrljanja nizbrdo unutar kugle.

obitelji, nalazi se područje naziva Hatta Hill Park koje je popularno mjesto za obiteljske izlete i piknike. Smješteno je na brdu i nudi prekrasan pogled na okolinu. Park nudi igrališta za djecu, staze za šetanje, kao i područja za roštilj. Uz sve navedene prirodne ljepote, u Hatti se također nalaze prirodne formacije u dolinama naziva Hatta Rock Pools, koje su nekada bile popularne za kupanje i istraživanje. No, zbog ekoloških i sigurnosnih razloga, navedene aktivnosti su danas ograničene. Ipak, okolne planine i prirodni pejzaži su i dalje savršeni za fotografiranje i istraživanje. Hatta nudi različite opcije smještaja, uključujući hotele, vikendice i glamping objekte. Hatta Sedr Trailers Resort i Hatta Damani Lodges Resort nude jedinstveno iskustvo boravka u prirodi, s modernim pogodnostima i pogledom na okolne planine. Hatta je poznata po svojoj poljoprivredi, uključujući uzgoj urmi, meda i raznih voćaka. Posjetitelji mogu kupiti lokalne proizvode i istražiti farme u okolini. Hatta se sve više fokusira na održivi turizam, sa inicijativama koje promoviraju očuvanje prirodne sredine i podršku lokalnim zajednicama. Mnoge aktivnosti i smještajni kapaciteti u Hatti su dizajnirani s ekološkim principima. Hatta je idealno mjesto za koji žele pobjeći iz gradske vreve Dubaija i uživaju u prirodi, avanturi i kulturnom nasljeđu u autentičnom i mirnom okruženju (Discover The Charming Natural Beauty of Hatta, visithatta.com).

Slika 10. Hatta

Izvor: <https://www.dubai-trip.ae/en/tourlist/hatta1day/> (pristup: 10.08.2024.)

5. ČIMBENICI KOJI UTJEČU NA ODABIR DUBAIJA KAO DESTINACIJE

Odabir Dubajja kao lokacije za putovanje ili posjet može ovisiti o raznim čimbenicima. Neki od najvažnijih čimbenika su prvobitno, u slučaju Dubajja, kulturni i društveni faktori. Kulturne karakteristike i društvene aktivnosti ovog grada znatno utječu na njegovu kvalitetu. Mjesta kulturne baštine koje Dubai nudi privlače pozornost ljudi zainteresiranih za kulturni turizam. Također, još jedan ključni čimbenik je sigurnost. Dubai ima najmanju stopu kriminala na svijetu te je najsigurniji grad sa veoma oštrim kaznama za čak i male prekršaje. Sigurnost je važan faktor i za poslovne putnike i za turiste. Mjesto s niskom stopom kriminala i dobrim sustavom javne sigurnosti preferirajući je odabir. Zatim, dostupnost i prometna povezanost jedan je od čimbenika koji su također ključni. Dubai je prometno pristupačna i povezana lokacija, bilo da se radi o turističkom odredištu ili poslovnoj lokaciji. Ima dobru prometnu povezanost cestama, željeznicom i zračnom lukom, svi koji olakšavaju dolazak i odlazak putnika i posjetitelja (10 razloga zašto posjetiti Dubai, relaxino.com). Kako je Dubai grad bogatstva, luksuza i općeg divljenja, važni su i troškovi kao ključan čimbenik. Troškovi povezani s lokacijom, kao što su najam prostora ili troškovi stanovanja. Dodatno, cijena aktivnosti i turističkih aktivnosti koja također može utjecati na kvalitetu Dubajja. Još neki od čimbenika su adekvatna infrastruktura, koja podržava potrebe turizma i poslovanja, uključujući energetske, vodne i najbitnije komunikacijske sustave. Zatim, važni su i demografski čimbenici te konkurentnost lokacije, a čimbenik koji privlači najveću skupinu posjetitelja je prirodna ljepota i okoliš. Prirodne ljepote i okoliš Dubajja obuhvaćaju širok izbor lokacija, od pustinja do obalnih područja poput planina, parkova i zelenih prostora. Iako je Dubai poznat po svojim urbanim zgradama i modernim infrastrukturnim projektima, ima i mnogo prirodnih atrakcija koje posjetitelji mogu istražiti (Welcoming the world to Dubai, dubaidet.com.gov.ae).

5.1. Odabir Dubajja kao destinacije među hrvatskim građanima

Odabir lokacije proizlazi od potrebe za uzbuđenjem i opuštanjem, mentalnim odmorom, odmorom od posla i bijegom od svakodnevice, a upravo to hrvatski građani pronalaze u Dubajju. Kao što je već navedeno, Dubai pruža razne vrste turizma te razne vrste aktivnosti, no uz to pruža i luksuz, glamur, avanturu, kulturno iskustvo, bogatu gastronomiju te obiteljski odmor. Međutim, hrvatski građani koji ne putuju u Dubai zbog

navedenih stavki, najčešće putuju radi poslovnih prilika. Dubai pruža prilike za poslovna putovanja te prilike za zaposlenje (Noack, 2009:37). Hrvatski građani zapošljavaju se u Dubaiju radi većih pogodnosti, većih plaća i opuštenijeg načina života. Prema najnovijim izvorima, u Ujedinjenim Arapskim Emiratima je zaposleno oko 500 hrvatskih građana. Jedna od hrvatskih građanka koja ima trenutno zaposlenje u ovom gradu, izjavila je: „Tvrtka Emirates svojim zaposlenicima iz drugih krajeva svijeta osigurava stambeni smještaj. Riječ je o modernim stanovima u kojima obično živi jedna ili dvije osobe istoga spola. Smještajem su iznimno zadovoljni i naši sugovornici. Neki ljudi u Hrvatskoj ne mogu ni sanjati o stanovima u kojima mi živimo.“ (<https://www.moj-posao.net/Savjet/74088/Je-li-Dubai-obecana-zemlja-za-mlade-Hrvate/2/>, pristup: 11.08.2024.).

Nadalje, istraživanje u slijedećem dijelu rada provedeno je baš radi radoznalosti i novo dobivenih informacija o preferenciji hrvatskih građanina, koji ne putuju u Dubai radi poslovnih prilika. Koliko su otprilike hrvatski građani spremni izdvojiti novaca za ovaj luksuzni grad, koje atrakcije ih najviše zanimaju, na kojoj razini je njihova informiranost i radoznalost te sanjaju li o posjeti ovog grada.

6. ISTRAŽIVANJE O PREFERENCIJAMA HRVATSKIH GRAĐANA O TURISTIČKIM ATRAKCIJAMA DUBAIJA

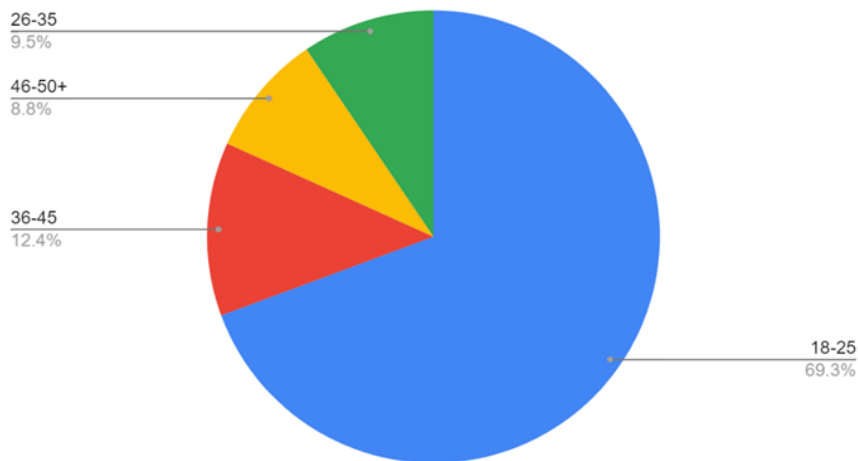
Za ispunjenje ovog istraživačkog rada korišteno je opisno istraživanje. Takva vrsta istraživanja omogućuje prikupljanje podataka anketnim upitnikom i promatranjem te se u ovom radu koristio anketni upitnik i sekundarni podaci. Vrsta uzorka koji se koristio je bio on-line uzorak te je korišten radi brzine prikupljanja podataka i zato što nema financijskih troškova. Ispitanicima je osigurana anonimnost te su ispitanici ovog upitnika bili hrvatski građani. Ovo istraživanje je provedeno od 08. svibnja 2024. godine do 14. svibnja 2024. godine. Online anketni upitnik se sastoji od 17 pitanja koja su formulirana na način da se istraže preferencije hrvatskih građana o turističkim atrakcijama Dubaija. Prva četiri pitanja sastavljena su da se utvrdi spol, dob, stupanj obrazovanja i radni odnos ispitanika. Nadalje slijede pitanja o poznavanju atrakcija Dubaija, motivima putovanja ispitanika, novčana sredstava te samo poznavanje hrvatskih građana o turističkim atrakcijama Dubaija. Anketni upitnik ispunilo je 137 ispitanika te se u nastavku prikazuju rezultat i analiza ispunjenih anketa ispitanika.

6.1. Rezultati istraživanja

Rezultati istraživanja pokazali su da većina ispitanika pripada dobnoj skupini od 18 do 25 godina (69,3%). Zatim, slijedi dobna skupina od 36 do 45 godina (12,4%) te nakon nje dobna skupina od 26 do 35 godina (9,5%) i na kraju dobna skupina od 46 godina nadalje (8,8%).

Grafikon 3. Dobna skupina ispitanika

Kojoj dobnoj skupini pripadate?

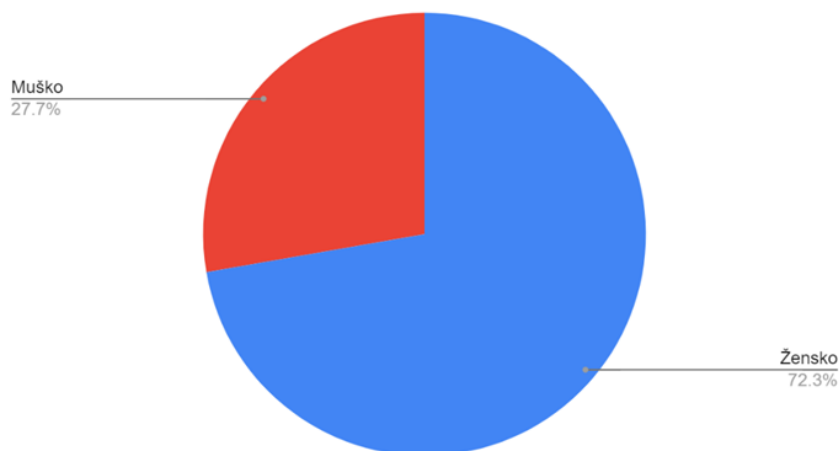

Izvor: vlastita izrada prema provedenom istraživanju

Većina ispitanika bile su žene, čak 72,3%, dok je muškaraca bilo svega 27,7%.

Grafikon 4. Spol ispitanika

Spol:

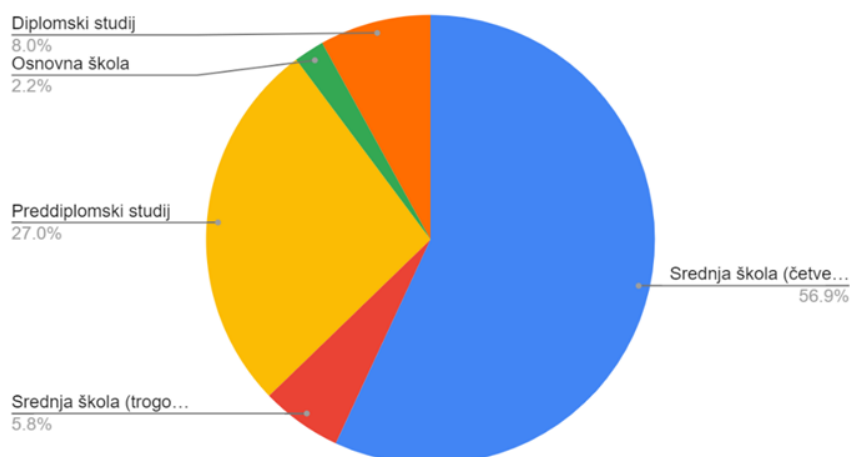

Izvor: vlastita izrada prema provedenom istraživanju

Iduće pitanje odnosilo se na stupanj obrazovanja ispitanika pa je tako vidljivo da većina ispitanika ima završenu srednju školu – četverogodišnje zanimanje (56,9%). 27,0% ispitanika završilo je preddiplomski studij, 8,0% ispitanika završilo je diplomski studij, 5,8% završilo je srednju školu – trogodišnje zanimanje te 2,2% ispitanika ima završenu osnovnu školu.

Grafikon 5. Stupanj obrazovanja ispitanika

Navedite stupanj obrazovanja koji ste postigli do sada.

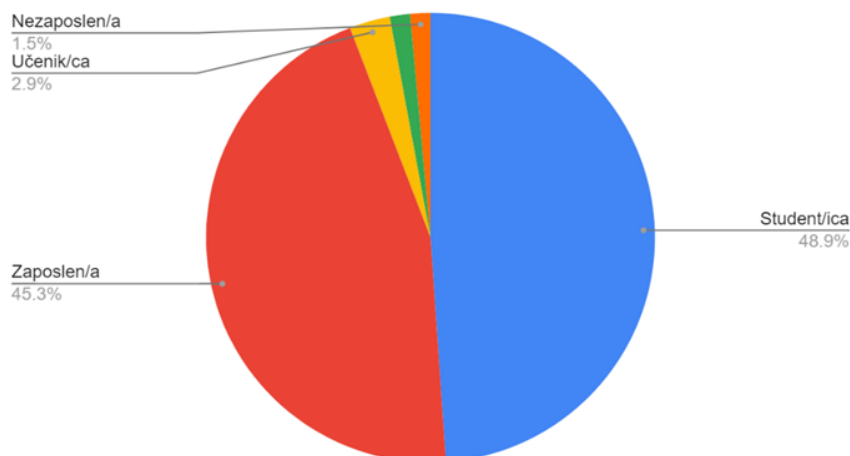

Izvor: vlastita izrada prema provedenom istraživanju

Slijedeće pitanje odnosilo se na radni odnos ispitanika. Većina ispitanika su ili student/ica (48,9%) ili zaposlen/a (45,3%). Zatim, 2,9% ispitanika su učenik/ca te 1,5% ispitanika je nezaposleno.

Grafikon 6. Radni odnos ispitanika

Navedite u kakvom ste radnom odnosu.

Izvor: vlastita izrada prema provedenom istraživanju

Nadalje slijede pitanja o samim atrakcijama Dubaija pa je tako ispitanicima bilo postavljeno da označene njima poznate atrakcije Dubaija. Vidljivo je da je najviše ispitanika čulo za atrakciju Burj Khalifa (92,7%) te je 63,5% čulo za atrakciju Ski Dubai i 61,3% za atrakciju Burj Al Arab. Zatim 49,6% ispitanika čulo je za atrakciju Dubai

Marina i 44,5% za atrakciju Dubai Fountain. 29,2% ispitanika čulo je za Džamiju Jumeirah, dok svega 2,9% ispitanika nije čulo za ni jednu od navedenih atrakcija.

Kao drugo pitanje povezano sa atrakcijama Dubaija, ispitanicima je postavljeno koje atrakcije Dubaija su posjetili. Većina ispitanika nije posjetilo ni jednu od navedenih atrakcija (91,2%), dok je 8,8% ispitanika posjetilo atrakciju Burj Khalifa, 8,0% ispitanika posjetilo je Burj Al Arab, 6,6% ispitanika posjetilo je Dubai Marinu, a 3,9% je posjetilo atrakcije Džamiju Jumeirah i Ski Dubai.

Kao slijedeće pitanje, ispitanici su odgovarali koje od navedenih atrakcija Dubaija imaju u planu posjetiti u budućnosti. Čak 60,6% ispitanika planira posjetiti atrakciju Burj Khalifa, dok 37,2% ispitanika planira posjetiti Ski Dubai, 32,8% atrakciju Burj Al Arab, 34,3% ispitanika planira posjetiti atrakcije Dubai Marina te Dubai Fountain, a atrakciju Džamija Jumeirah planira posjetiti 24,1% ispitanika. 32,1% ispitanika je odgovorilo da ne planira posjetiti ni jednu od navedenih atrakcija Dubaija u budućnosti.

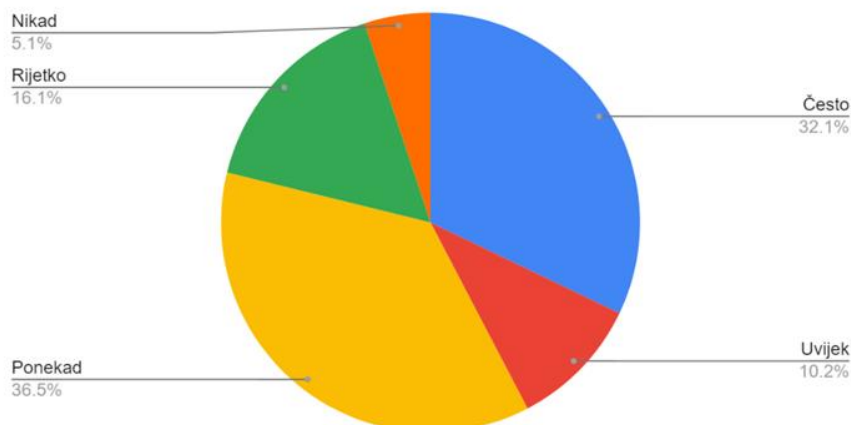
Slijedeća tri pitanja postavljena ispitanicima vežu se uz same motive koji utječu na odabir turističke atrakcije. Od navedenih motiva za odabir atrakcije najviše utječe pristupačnost cijene (64,2%), zatim kvaliteta usluge sa 50,4%, popularnost atrakcije sa 46,7%, imidž atrakcije sa 40,1% te povijesni značaj atrakcije sa 36,5%. 0,7% ispitanika odabralo je mogućnost 'ostalo' kao motiv koji utječe na odabir atrakcije i navelo prirodne ljepote.

Također vezano za motive turističke atrakcije, ispitanici su navodili u kojoj mjeri navedeni motivi ovise o posjećenosti atrakcije. Rezultati ankete pokazuju da je 36,5% ispitanika odgovorilo da motivi ponekad utječu na njihov odabir turističke atrakcije, dok je 32,1% ispitanika odgovorilo da motivi često utječu, 16,1% da motivi rijetko utječu, 10,2% da motivi uvijek utječu te 5,1% da motivi osobno nikad ne utječu na odabir turističke atrakcije.

Grafikon 7. Mjera u kojoj navedeni motivi ovise o posjetu turističke atrakcije

U kojoj mjeri navedeni motivi ovise hoćete li posjetiti određenu turističku atrakciju?

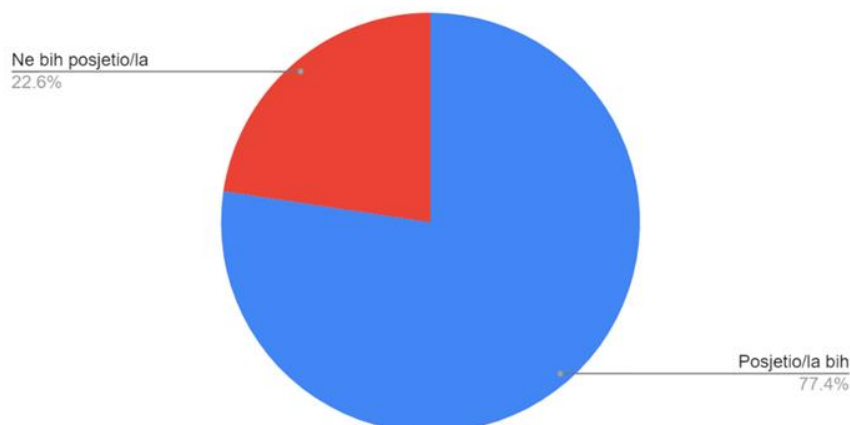
Izvor: vlastita izrada prema provedenom istraživanju

Posljednje pitanje postavljeno ispitanicima vezano uz motive turističke atrakcije bilo je vezano uz same atrakcije Dubaija te koje od njih ispunjavaju motive ispitanika. 60,6% ispitanika odgovorilo je da atrakcija Dubaija Burj Khalifa ispunjava njihove motive, 27,7% odgovorilo je da atrakcija Burj Al Arab ispunjava njihove motive, 27% da atrakcija Dubai Fountain ispunjava njihove motive, 23,4% da atrakcija Ski Dubai ispunjava njihove motive, 21,9% da atrakcija Dubai Marina ispunjava njihove motive te 19% da atrakcija Dubaija Džamija Jumeirah ispunjava njihove motive. 21,2% ispitanika odgovorilo je da ni jedna od navedenih atrakcija Dubaija ne ispunjava njihove motive za odabir turističke atrakcije.

Ovim pitanjem, istražuje se privlačnost atrakcije kao motiv za odabir turističke atrakcije. Anketa je prikazivala fotografiju atrakcije Dubaija te su ispitanici morali odgovoriti bi li posjetili atrakciju bez ikakvih informacija samo na temelju vizualne privlačnosti. 77,4 % ispitanika je odgovorilo da uistinu bi posjetilo atrakciju na slici ankete, dok 22,6% ne bi posjetilo atrakciju na slici ankete samo na temelju njezine vizualne privlačnosti.

Grafikon 8. Vizualna privlačnost atrakcije

Biste li posjetili atrakciju na slici samo na temelju vizualne privlačnosti atrakcije?

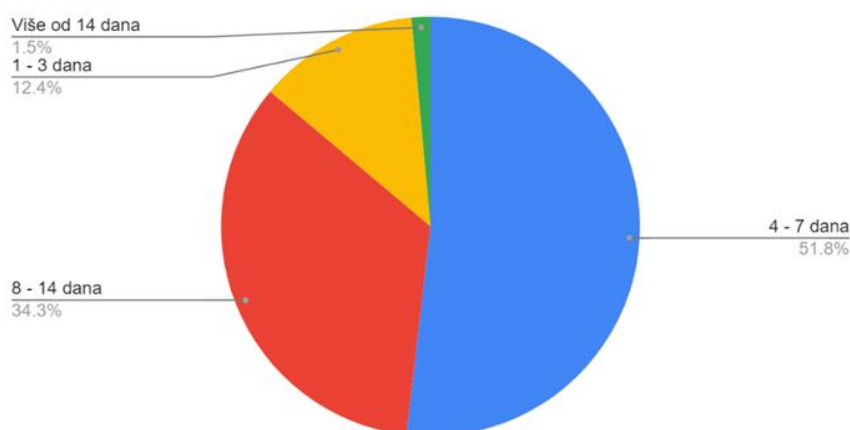

Izvor: vlastita izrada prema provedenom istraživanju

Slijedeće pitanje odnosilo se na izdvojeno vrijeme ispitanika za posjećenost turističke atrakcije Dubaija te su ispitanici odgovorili slijedeće. 51,8% ispitanika izdvojilo bi od 4 do 7 dana za posjećenost atrakcija Dubaija, 34,3% ispitanika odvojilo bi od 8 do 14 dana, 12,4% ispitanika odvojilo bi od 1 do 3 dana te 1,5% ispitanika odvojilo bi više od 14 dana za posjećenost atrakcija Dubaija.

Grafikon 9. Posjet turističkim atrakcijama Dubaija – izdvojeno vrijeme

Koliko dana biste izdvojili za posjet turističkim atrakcijama Dubaija?

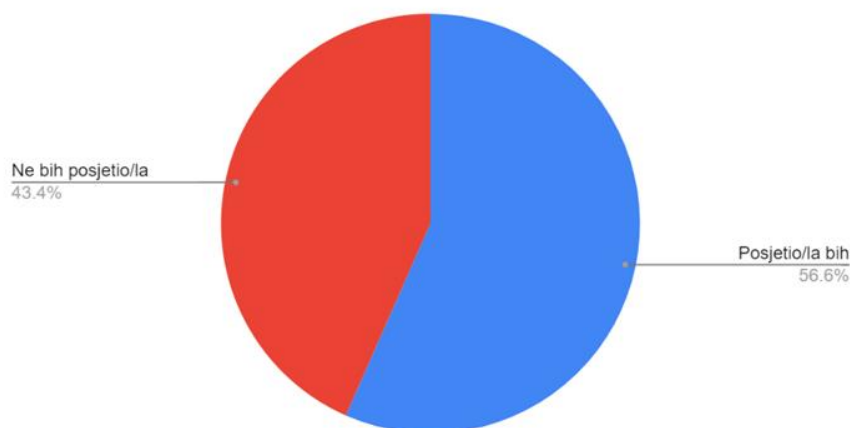
Izvor: vlastita izrada prema provedenom istraživanju

Pitanje postavljeno ispitanicima bilo je ako bi čekali u redu po nekoliko sati samo da bi mogli posjetiti atrakciju koja je bila navedena na slici u anketi. 56,6% ispitanika

odgovorilo je da uistinu bi odvojili vrijeme i čekali u redu za posjećenost atrakcije koje je bila navedena na slici ankete, dok je 43,4% ispitanika odgovorilo da ipak ne bi izdvojili vrijeme da posjete navedenu atrakciju sa slike ankete.

Grafikon 10. Odvojeno vrijeme za posjećenost atrakcije

Biste li posjetili atrakciju na slici, znajući da postoji mogućnost čekanja u redu po nekoliko sati?

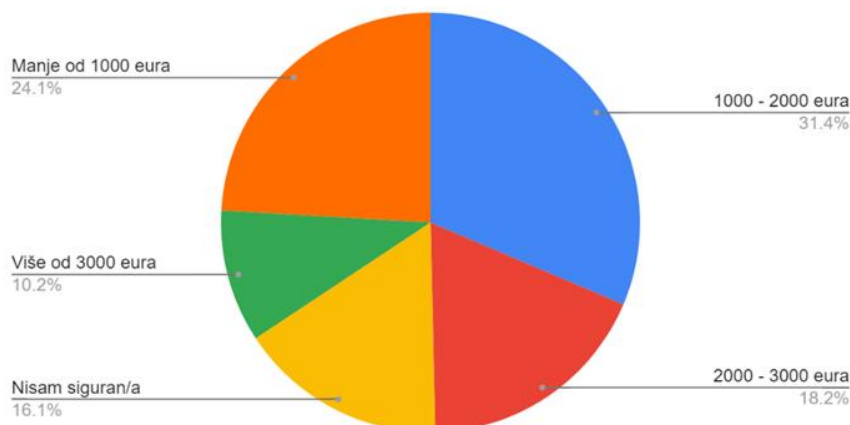

Izvor: vlastita izrada prema provedenom istraživanju

Na slijedećem pitanju, ispitanici su odgovarali koliko bi otprilike izdvojili vlastitih novčanih sredstava za posjet turističkim atrakcijama Dubaija te su odgovorili slijedeće. 31,4% ispitanika odvojilo bi od 1000 do 2000 eura za posjet turističkim atrakcijama Dubaija, 24,1% odvojilo bi manje od 1000 eura, 18,2% odvojilo bi od 2000 do 3000 eura, 16,1% ispitanika nije u potpunosti sigurno koliko bi novčanih sredstava odvojili te 10,2% ispitanika bi odvojilo više od 3000 eura za posjet turističkim atrakcijama Dubaija.

Grafikon 11. Novčana sredstava za posjet turističkim atrakcijama Dubaija

Koliko novčanih sredstava biste izdvojili za posjet turističkim atrakcijama Dubaija?

Izvor: vlastita izrada prema provedenom istraživanju

Također vezano uz novčana sredstava, ispitanici su odgovarali na pitanje bi li odvojili određenu količinu novaca (u ovom slučaju 100 eura) za kupnju ulaznice određene turističke atrakcije Dubaija koja je bila navedena na slici ankete te su odgovorili slijedeće. 56,2% ispitanika odvojilo bi 100 eura za kupnju ulaznice turističke atrakcije Dubaija navedene na slici ankete, dok 43,8% ispitanika ipak ne bi izdvojilo toliku količinu novaca za posjet turističke atrakcije Dubaija navedene na slici ankete.

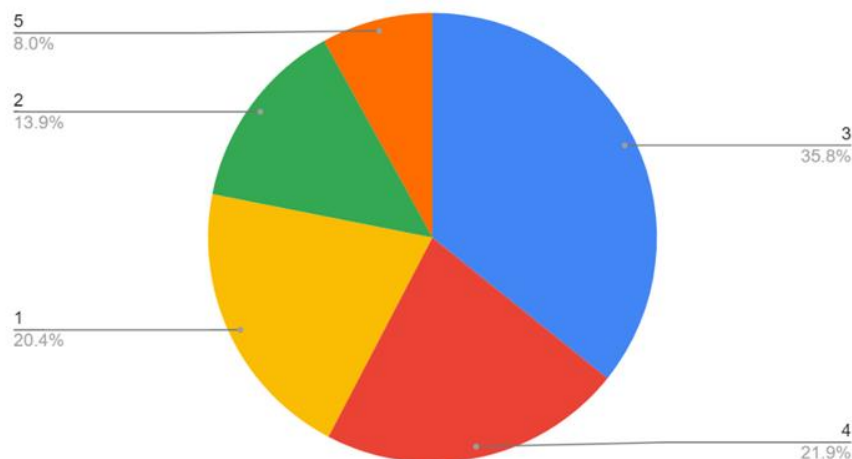
Pretposljednje pitanje sastavljeno je da istraži koliko ispitanici misle da su hrvatski građani upoznati s turističkim atrakcijama Dubaija. Ispitanici su morali odgovoriti na pitanje na ljestvici od 1 do 5, gdje 1 pokazuje da hrvatski građani nemaju nikakvog znanja o turističkim atrakcijama Dubaija, a 5 pokazuje kako su hrvatski građani veoma informirani o turističkim atrakcijama Dubaija. 40,1% ispitanika odgovorilo je broj 3 na ljestvici, 27,0% ispitanika odgovorilo je broj 2 na ljestvici, 19,0% ispitanika odgovorilo je broj 4 na ljestvici, 13,1% ispitanika odgovorilo je broj 1 na ljestvici te 0,7% ispitanika je odgovorilo sa brojem 5.

Zadnje pitanje provedene ankete bilo je postavljeno tako da ispitanici moraju presuditi sami o svojem znanju o turističkim atrakcijama Dubaija. Također su imali ljestvicu od 1 do 5, gdje 1 pokazuje da ispitanici nemaju nikakvog znanja o turističkim atrakcijama Dubaija, a 5 pokazuje kako su ispitanici veoma informirani o turističkim atrakcijama Dubaija. 35,8% ispitanika odgovorilo je sa brojem 3 značeći da je njihovo znanje o

turističkim atrakcijama Dubajja prosječno. 21,9% ispitanika odgovorilo je sa brojem 4, 20,4% ispitanika odgovorilo je sa brojem 1 značeći da nemaju imalo znanja o turističkim atrakcijama Dubajja, 13,9% ispitanika odgovorilo je sa brojem 2 te je 8,0% ispitanika odgovorilo sa brojem 5 značeći da su izuzetno upoznati s turističkim atrakcijama Dubajja.

Grafikon 12. Znanje ispitanika o turističkim atrakcijama Dubajja

Smatrate li da ste Vi upoznati s turističkim atrakcijama Dubajja?

Izvor: vlastita izrada prema provedenom istraživanju

6.2. Ograničenja istraživanja

Ograničenje istraživanja bila je sama vrsta istraživanja to jest opisno istraživanje, zbog nedostatka finansijskih troškova, a ne dobivanje preciznijih rezultata koji bi se mogli postići drugim metodama. Osim toga, još jedno od ograničenja istraživanja bila je vrsta uzorka to jest namjerni uzorak, zbog nepouzdanosti i nemogućnosti donošenja čvrstih zaključaka.

7. ZAKLJUČAK

Dubai se tijekom posljednjih desetljeća etablirao kao jedno od najatraktivnijih turističkih odredišta na globalnoj sceni, nudeći raznovrsnu ponudu koja zadovoljava potrebe različitih profila posjetitelja. Ovaj rad analizirao je ključne elemente turističke ponude Dubajja, pri čemu su istaknuti luksuz, inovativna arhitektura, kulturne i povijesne znamenitosti, te prirodni resursi koji grad čine jedinstvenom destinacijom. Uspješna kombinacija prirodnih i antropogenih turističkih resursa omogućila je Dubaiju da se pozicionira kao lider u različitim oblicima turizma, uključujući pustolovni, kulturni, sportski i poslovni turizam.

Analiza turističke ponude Dubajja pokazuje da je grad uspio postići ravnotežu između očuvanja kulturne baštine i razvoja modernih sadržaja koji zadovoljavaju zahtjeve suvremenih turista. Atrakcije poput Burj Khalife, Burj Al Araba i Palminih otoka simboliziraju luksuz i inovacije, dok prirodni resursi poput pustinje Rub Al-Khali, plaža Jumeirah i planinskog naselja Hatta privlače one koji traže avanturu i opuštanje u prirodnom okruženju. Jedan od ključnih izazova s kojima se Dubai suočava je održivost, posebno u svjetlu ekoloških izazova koje donosi brz urbanistički razvoj. Međutim, Dubai je poduzeo konkretne korake prema održivom razvoju, uključujući upotrebu obnovljivih izvora energije i održivu gradnju. Uspostava parkova poput Dubai Miracle Gardena i zaštita prirodnih područja poput Hatta potvrđuju nastojanja da se turizam i prirodni resursi harmonično integriraju. Time Dubai ne privlači samo ljubitelje luksuza, već i one koji traže održive oblike turizma. Pored toga, Dubai je dom brojnih manifestacija koje dodatno obogaćuju turističku ponudu, poput Svjetskog kupa u konjičkim utrkama, Dubai trgovačkog festivala i Nacionalnog dana Dubajja, što doprinosi kontinuiranom rastu posjetitelja.

S obzirom na rezultate istraživanja provedenog među hrvatskim građanima, jasno je da većina njih percipira Dubai kao luksuznu destinaciju koja nudi jedinstvena iskustva. Ispitanici su pokazali interes za posjet Dubaiju prvenstveno zbog njegovih poznatih turističkih atrakcija, a posebno su istaknuli impozantne građevine i kulturne znamenitosti. Također, istraživanje je otkrilo da su Hrvati spremni uložiti značajna financijska sredstva za posjet Dubaiju, prepoznajući ga kao destinaciju koja nudi dobru vrijednost za novac s obzirom na kvalitetu usluge i jedinstvene atrakcije.

Ograničenja ovog istraživanja uključuju činjenicu da se radi o opisnom istraživanju temeljenom na anketi, što znači da su dobiveni rezultati ograničeni na subjektivne percepcije ispitanika i ne mogu se generalizirati na širu populaciju. Ipak, podaci pružaju koristan uvid u preferencije hrvatskih turista i njihovu percepciju Dubajja kao turističke destinacije.

U budućnosti, Dubai će se suočiti s izazovima kao što su konkurencija s drugim svjetskim destinacijama i promjene u preferencijama turista. No, njegova sposobnost da se prilagodi novim trendovima, kao i stalna ulaganja u infrastrukturu i inovacije, omogućuju mu održavanje vodeće pozicije u globalnom turizmu. Održivi razvoj, daljnja modernizacija i diversifikacija ponude bit će ključni faktori koji će odrediti smjer u kojem će se razvijati turistička industrija ovog grada. Grad je pokazao sposobnost da odgovori na sve zahtjevnije potrebe turista, pružajući im ne samo luksuzne sadržaje već i autentična iskustva koja uključuju lokalnu kulturu i prirodu. Dubai će, prema svemu sudeći, nastaviti privlačiti posjetitelje iz cijelog svijeta, uključujući i turiste iz Hrvatske, zahvaljujući svojoj sposobnosti da poveže tradiciju i modernost te ponudi raznovrsne sadržaje koji zadovoljavaju različite turističke interese.

LITERATURA

1. Amazing Dubai. Dubai Fountain Show. <https://www.amazing-dubai.com/attractions/fountain-show.html#:~:text=The%20Fountain%20is%20one%20of,of%20a%2050%2Dfloor%20building> (pristup: 06.08.2024.)
2. At The Top Burj Khalifa. Fact Sheet. <https://www.burjkhalifa.ae/img/FACT-SHEET.pdf> (pristup: 05.08.2024.)
3. Ayad, M. (2021.) *Dubai Wonder*.
4. Bilen, M. (2006.) *Turizam i prostor*. Karlovac: Veleučilište u Karlovcu.
5. Britannica. Burj Khalifa. <https://www.britannica.com/topic/Burj-Khalifa> (pristup: 04.08.2024.)
6. Britannica. Dubai, United Arab Emirates. <https://www.britannica.com/place/Dubai-United-Arab-Emirates> (pristup: 01.08.2024.)
7. Britannica. Palm Jumeirah. <https://www.britannica.com/topic/Palm-Jumeirah> (pristup: 04.08.2024.)
8. Britannica. Religious Language. <https://www.britannica.com/topic/religious-language> (pristup: 02.08.2024.)
9. Britannica. Rub Al – Khali. <https://www.britannica.com/place/Rub-al-Khali> (pristup: 06.08.2024)
10. CityMax Hotels. Jumeirah Beach. <https://www.citymaxhotels.com/attraction/jumeirah-beach/> (pristup: 09.08.2024.)
11. Civitatis Dubai. Dubai Fountain. <https://www.introducingdubai.com/dubai-fountain> (pristup: 05.08.2024.)
12. Conde Nast Traveler. The 25 Best Things To Do In Dubai. <https://www.cntraveler.com/gallery/best-things-to-do-in-dubai> (pristup: 03.08.2024.)
13. Čanjevaca, I., Bauman, I., i suradnici. (2005.) *Opća i nacionalna enciklopedija u 20 knjiga*. Zagreb. Str. 298.
14. Ćirović, D. (2017.) *Dubai – ono što mi niko nije rekao*. Srbija.
15. Dubai Culture. Dubai National Day. <https://dubaiculture.gov.ae/en/events/uae-national-day> (pristup: 05.08.2024.)
16. Dubai Racing Club. Dubai World Cup. <https://www.dubairacingclub.com/> (pristup: 05.08.2024.)

17. Dubai Verse. Dubai's Guinness World Records. <https://dubaiverse.io/dubais-world-records/> (pristup: 04.08.2024.)
18. Dubai.com. Dubai geography. <https://www.dubai.com/v/geography/> (pristup: 01.08.2024.)
19. Fletcher, J., Fyall. A., Gilbert. D., Wanhill. S. (2013.) *Tourism Principles And Practice*, 5. izdanje. United Kingdom.
20. Focus. Burj al Arab Dubai - Explore the Luxury Hotel in Dubai. <https://focus.hidubai.com/burj-al-arab/> (pristup: 05.08.2024.)
21. Global Data. The Gender Ratio of United Arab Emirates. <https://www.globaldata.com/data-insights/macroeconomic/the-gender-ratio-of-united-arab-emirates-325352/> (pristup: 02.08.2024.)
22. Go City. Is Dubai Safe to Travel to for Tourists. <https://gocity.com/en/dubai/things-to-do/is-dubai-safe-for-tourists> (pristup: 01.08.2024.)
23. Government of Dubai. Welcoming the world to Dubai. <https://www.dubaidet.gov.ae/en/> (pristup: 09.08.2024.)
24. Hatta. Discover The Charming Natural Beauty of Hatta. <https://www.visithatta.com/en> (pristup: 08.08.2024.)
25. Hrvatska enciklopedija. Turizam. <https://www.enciklopedija.hr/clanak/turizam> (pristup: 03.08.2024.)
26. Ibn Battuta Mall. (2023.) Dubai Geography A Citys Landscape Revealed. <https://www.ibnbattutamall.com/en/blog/-dubai-geography--a-citys-landscape-revealed> (pristup: 01.08.2024.)
27. Kladarin. B., Grabovac., V., Somek. P. (2021.) *UNESCO. Vodič kroz svjetsku baštinu*. Zagreb. Str. 314.
28. Krane. J. (2009.) *Dubai: The Story of the World's Fastest City*. Atlantic Books: Main edition.
29. Maps Dubai. Dubai na karti svijeta. <https://hr.maps-dubai.com/dubai-na-karti-svijeta> (pristup: 01.08.2024.)
30. Noack, S. (2009.) *Business Guide: Doing Business in Dubai & the United Arab Emirates*. Books on Demand.
31. Relaxino. 10 razloga zašto posjetiti Dubai. <https://relaxino.com/info/10-razloga-zasto-posjetiti-dubai> (pristup: 09.08.2024.)
32. Royal Arabian. Palm Jumeirah. <https://royalarabian.com/dubai-tour-excursions-palm-jumeirah> (pristup: 05.08.2024.)

33. Ružić. D. (2007.) *Marketing u turističkom ugostiteljstvu*. Osijek: Ekonomski fakultet. Str. 76.
34. Soleo Mio. Dubai's Most Visited Beach. <https://www.solemio.ae/> (pristup: 07.08.2024.)
35. Tourism Teacher. Tourism in Dubai. <https://tourismteacher.com/tourism-in-dubai-a-destination-of-firsts/> (pristup: 03.08.2024.)
36. Touristino. Dubai History. https://touristino.com/articles/72-dubai_history (pristup: 01.08.2024.)
37. Trip Advisor. Dubai Miracle Garden. https://www.tripadvisor.com/Attraction_Review-g295424-d3916661-Reviews-Dubai_Miracle_Garden-Dubai_Emirate_of_Dubai.html (pristup: 07.08.2024.)
38. Trip Advisor. Jumeirah Mosque. https://www.tripadvisor.com/Attraction_Review-g295424-d631554-Reviews-Jumeirah_Mosque-Dubai_Emirate_of_Dubai.html (pristup: 04.08.2024.)
39. UAEpedia. History & Culture. <https://uaepedia.net/overview/history/> (pristup: 02.08.2024.)
40. Visit Dubai. A guide to Jumeirah Beaches. <https://www.visitdubai.com/maintenance.html?aspxerrorpath=/en/explore-dubai/dubai-neighbourhoods/jumeirah> (pristup: 07.08.2024.)
41. Visit Dubai. Dubai Shopping Festival. <https://www.visitdubai.com/en/whats-on/dsf> (pristup: 06.08.2024.)
42. Visit Dubai. Shopping. <https://www.visitdubai.com/en/things-to-do/shopping> (pristup: 04.08.2024.)
43. Vist Dubai. Ultimate Guide to Hatta. <https://www.visitdubai.com/en/articles/ultimate-guide-to-hatta> (pristup: 08.08.2024.)
44. Vukonić. B. (2015.) *Cities in Tourism*. Zagreb: VPŠ Libertas.
45. Weather Spark. Climate and Average Weather Year Round in Dubai. <https://weatherspark.com/y/105470/Average-Weather-in-Dubai-United-Arab-Emirates-Year-Round> (pristup: 01.08.2024.)
46. World Population Review. United Arab Emirates Population 2024. <https://worldpopulationreview.com/countries/united-arab-emirates> (pristup: 01.08.2024.)

POPIS ILUSTRACIJA

POPIS FOTOGRAFIJA

Slika 1. Geografski položaj Dubaija	3
Slika 2. Burj Al Arab.....	11
Slika 3. Burj Khalifa	12
Slika 4. Palmirni otoci.....	13
Slika 5. Džamija Jumeirah	15
Slika 6. Fontana Dubai.....	16
Slika 7. Proslava nacionalnog dana Dubaija.....	18
Slika 8. Plaža Jumeirah	23
Slika 9. Dubai Miracle Garden	24
Slika 10. Hatta.....	26

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Prikaz ukupnog broja posjetitelja Dubaija od 2017. godine do 2023. godine.....	10
Grafikon 2. Prikaz međunarodnih posjetitelja prema regiji izvora godina 2022. i 2023.....	17
Grafikon 3. Dobna skupina ispitanika	29
Grafikon 4. Spol ispitanika	30
Grafikon 5. Stupanj obrazovanja ispitanika.....	30
Grafikon 6. Radni odnos ispitanika	31
Grafikon 7. Mjera u kojoj navedeni motivi ovise o posjetu turističke atrakcije.....	32
Grafikon 8. Vizualna privlačnost atrakcije	33
Grafikon 9. Posjet turističkim atrakcijama Dubaija – izdvojeno vrijeme.....	34
Grafikon 10. Odvojeno vrijeme za posjećenost atrakcije	35
Grafikon 11. Novčana sredstava za posjet turističkim atrakcijama Dubaija	35
Grafikon 12. Znanje ispitanika o turističkim atrakcijama Dubaija.....	37

PRILOZI

Anketni upitnik

08. 05. 2024. 14:03

Istraživanje preferencija hrvatskih građana o atrakcijama Dubaija

Istraživanje preferencija hrvatskih građana o atrakcijama Dubaija

Ovo istraživanje provodi Ariana Međimorec, studentica Međimurskog veleučilišta u Čakovcu. Svrha ovog istraživanja je ispitati koje turističke atrakcije Dubaija hrvatski građani više preferiraju. Prosječno vrijeme za rješavanje anketnog upitnika je **dvije minute**. Istraživanje je **anonimno**. Podaci prikupljeni anketnim upitnikom će se koristiti samo u svrhu izrade završnog rada i nigdje drugdje.

Hvala na sudjelovanju!

* Indicates required question

1. Kojoj dobnoj skupini pripadate? *

Mark only one oval.

- 18-25
 26-35
 36-45
 46-50+

2. Spol: *

Mark only one oval.

- Muško
 Žensko

3. Navedite stupanj obrazovanja koji ste postigli do sada *

Mark only one oval.

- Osnovna škola
- Srednja škola (trogodišnje zanimanje)
- Srednja škola (četvergodišnje zanimanje)
- Preddiplomski studij
- Diplomski studij
- Poslijediplomski studij

4. Navedite u kakvom ste radnom odnosu. *

Mark only one oval.

- Zaposlen/a
- Nezaposlen/a
- Student/ica
- Učenik/ca
- Umirovljenici

5. Označite atrakcije Dubaija za koje ste čuli. *

Check all that apply.

- Burj Al Arab
- Burj Khalifa
- Dubai Fountain
- Dubai Marina
- Džamija Jumeirah
- Ski Dubai
- Nisam čuo/la za ni jednu od navedenih atrakcija

https://docs.google.com/forms/d/1dMmiHycb6fMnHSByOIAJ8HgNxxaleuIEYSN2D_1L4/edit?pli=1

08. 05. 2024. 14:03

Istraživanje preferencija hrvatskih građana o atrakcijama Dubaija

6. Koje od navedenih atrakcija Dubaija ste posjetili? *

Check all that apply.

- Burj Al Arab
- Burj Khalifa
- Dubai Fountain
- Dubai Marina
- Džamija Jumeirah
- Ski Dubai
- Nisam posjetio/la ni jednu od navedenih atrakcija

7. Koje od navedenih atrakcija Dubaija planirate posjetiti u budućnosti? *

Check all that apply.

- Burj Al Arab
- Burj Khalifa
- Dubai Fountain
- Dubai Marina
- Džamija Jumeirah
- Ski Dubai
- Ne planiram posjetiti ni jednu od navedenih atrakcija

8. Koji motivi utječu na Vaš odabir turističke atrakcije? *

Check all that apply.

- Popularnost atrakcije
- Pristupačnost cijena
- Kvaliteta usluge
- Povijesni značaj atrakcije
- Imidž atrakcije
- Other: _____

9. U kojoj mjeri navedeni motivi ovise hoćete li posjetiti određenu turističku atrakciju? *

Mark only one oval per row.

	Nikad	Rijetko	Ponekad	Često	Uvijek
Popularnost atrakcije	☐	☐	☐	☐	☐
Pristupačnost cijena	☐	☐	☐	☐	☐
Kvaliteta usluge	☐	☐	☐	☐	☐
Povijesni značaj atrakcije	☐	☐	☐	☐	☐
Imidž atrakcije	☐	☐	☐	☐	☐

10. Za koju od navedenih atrakcija Dubajja smatrate da ispunjava Vaše motive za odabir turističke atrakcije? *

Check all that apply.

- Burj Al Arab
- Burj Khalifa
- Dubai Fountain
- Dubai Marina
- Džamija Jumeirah
- Ski Dubai
- Ni jedna od navedenih ne ispunjava moje motive za odabir turističke atrakcije

11. Biste li posjetili atrakciju na slici samo na temelju vizualne privlačnosti atrakcije? *

Mark only one oval.

- Posjetio/la bih
 Ne bih posjetio/la

12. Koliko dana biste izdvojili za posjet turističkim atrakcijama Dubajja? *

Mark only one oval.

- 1 - 3 dana
 4 - 7 dana
 8 - 14 dana
 Više od 14 dana

13. Biste li posjetili atrakciju na slici, znajući da postoji mogućnost čekanja u redu po nekoliko sati? *

Mark only one oval.

- Posjetio/la bih
 Ne bih posjetio/la

14. Koliko novčanih sredstava biste izdvojili za posjet turističkim atrakcijama Dubaija? *

Mark only one oval.

- Manje od 1000 eura
 1000 - 2000 eura
 2000 - 3000 eura
 Više od 3000 eura
 Nisam siguran/a

15. Biste li posjetili atrakciju na slici, ukoliko znate da ulaznica košta više od 100 eura? *

Mark only one oval.

- Posjetio/la bih
 Ne bih posjetio/la

16. Smatrate li da su Hrvati upoznati s turističkim atrakcijama Dubajja? *

Mark only one oval.

- 1 2 3 4 5
Nisu   Izrazito su upoznati

17. Smatrate li da ste Vi upoznati s turističkim atrakcijama Dubajja? *

Mark only one oval.

- 1 2 3 4 5
Nisi   Izrazito sam upoznat/a

Izjava o autorstvu

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU

Bana Josipa Jelačića 22/a, Čakovec

IZJAVA O AUTORSTVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, internetskih i drugih izvora) bez pravilnog citiranja. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom i nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, ARIANA MEĐIMOREC (ime i

prezime studenta) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću,

izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog rada pod naslovom

TURISTIČKA PONUDA I TURIZAM

DUBAJA

te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:

Ariana M.

(vlastoručni potpis)